

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
FinANS OFİSi

TÜRKİYE FİNTEK REHBERİ 2023

GİRİŞ

İÇİNDEKİLER

/	GİRİŞ	01
	Sunuş	03
	Rehber Hakkında	05
	Yöntem	06
1	NEDEN TÜRKİYE?	07
	Genel Göstergeler	08
	Küresel Konum	09
	Start-up Yatırım Ekosistemi	11
	Fintek Genel Görünümü	12
	Fintek Yatırımları	13
2	TÜRKİYE FİNTEK EKOSİSTEMİ	15
	Fintek İş Modelleri	16
	Yetkili, Düzenleyici ve Denetleyici Kurum ve Kuruluşlar	38
	Düzenlemeler	46
	Birlik ve Topluluklar	57
	Teşvikler ve Destekler	62
/	EKLER	75
	Kısaltmalar	77
	Terimler	78
	Dipnotlar	78

SUNUŞ

Finansal teknolojiler, finansal sektörün dönüşümünde çok önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Finansal kuruluşların teknoloji ile dönüşmesinin ötesinde, fintekler yenilikçi iş modelleri ile finansal hizmetlere farklı bir boyut kazandırmaktadır. Geleceğin ekonomi ve finans dünyasında finteklerin rolünün hiç azımsanmayacak kadar büyük olacağı aşikârdır.

Türkiye, fintek alanında otuz yılı aşkın tecrübesiyle gerek kamu kurumları gerekse girişimci ve yatırımcıları ile tüm paydaşları içeren bir ekosistem hâline dönüşmüştür. Ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri, elektronik para ve ödeme hizmetleri, dijital bankacılık, açık bankacılık, servis modeli bankacılığı, sigorta teknolojileri ve sermaye piyasası kurumları ile birlikte fintekler ülkemizde geniş bir alanda faaliyet göstermeye devam etmektedirler. Yetkili, düzenleyici ve denetleyici kurum ve kuruluşlarımızın yenilikçi

yaklaşımları bu alanın gelişmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Gerekli altyapının sağlandığı her sektörde olduğu gibi burada da girişimci ve yatırımcıları bekleyen büyük bir fırsat bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi olarak hazırladığımız Türkiye Fintek Rehberi, ülkemizdeki fintek sektörünü bir ileri aşamaya taşıyacak olan girişimci ve yatırımcılar başta olmak üzere tüm ilgililere Türkiye'deki fintek ekosistemine ilişkin kapsamlı bir yol haritası sunmaktadır. Özellikle düzenlemeye tabi fintek dikeylerine ilişkin paylaştığımız bu yol haritası, bir fintek kurmanın temel göstergelerini içermekte ve mevzuat altyapısı hakkında ayrıntılı bilgiler barındırmaktadır.

Türkiye Fintek Rehberi'nin ülkemizde tüm paydaşlara faydalı olmasını ve geleceğimizin yenilikçi iş modellerine ilham vermesini temenni ediyorum, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Gökşel Aşan
CUMHURBAŞKANLIĞI
FİNANS OFİSİ BAŞKANI

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
FiNANS OFİSİ

REHBER HAKKINDA

Türkiye Fintek Rehberi, Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi'nin (CBFO) öncelikli çalışma alanlarından biri olan finansal teknolojilerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanmıştır. Rehber, Türkiye fintek ekosistemini tanıtıcı bir doküman olmakla birlikte, fintek girişimlerine ve yatırımcılara yol gösterici bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Fintek Rehberi iki ana bölümden oluşmaktadır:

1. Neden Türkiye?

2. Türkiye Fintek Ekosistemi

Birinci bölümde Türkiye'yi hem start-up ekosistemi hem de fintek sektörü açısından ön plana çıkaracak unsurlara yer verilmiştir. Türkiye son 20 yılda %5,54 büyüme ile OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen 2. ülke konumunda yer almaktadır. Ayrıca son 20 yılda ihracat, altı kattan fazla artarak 225 milyar ABD doları seviyesine ulaşmıştır. Start-up ekosistemi açısından oldukça canlı bir ülke konumunda olan Türkiye, yatırım ekosistemi olarak Avrupa'da 10. sırada, Orta Doğu ve Kuzey Afrika (ODKA) bölgesinde 3. sırada yer almaktadır.

Türkiye fintek ekosisteminde Şubat 2023 itibarıyla 637 aktif fintek girişimi bulunmaktadır. Ödemeler dikeyinde

255 fintek faaliyet gösterirken bu dikeyi merkeziyetsiz finans ile bankacılık teknolojileri dikeyleri takip etmektedir.

Türkiye fintek ekosistemine yatırımlar açısından bakıldığında ise 2022 yılı, toplam 89 milyon ABD doları ile en yüksek yatırım alınan yıl olmuştur. Fintekler için yatırıma ulaşma süresi ortalama 19 ay olan Türkiye fintek ekosisteminde yatırım alan finteklerin hayatta kalma oranı ise %94,92'dir.

İkinci bölümde "Türkiye Fintek Ekosistemi" başlığı altında Türkiye'deki iş modelleri, düzenleyici kuruluşlar, finteklerin tabi olduğu düzenlemeler, fintek kapsamında faaliyetleri bulunan birlik ve topluluklar ile finteklerin yararlanabilecekleri teşvik ve desteklere ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Fintek alanındaki her bir iş modeli için düzenlemeler açısından hangi finansal ve organizasyonel yükümlülüklerin sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Bu rehberin, Türkiye fintek ekosistemi için önemli bir açığı doldurarak fintek faaliyetlerinin ve yatırımlarının etkin bir şekilde yönetilmesine katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

YÖNTEM

Fintek sektörü doğası gereği farklı dikeylere ayrılmaktadır. Bu dikeyler düzenleme açısından üç gruba ayrılabilir:

- Doğrudan düzenlemeye tabi fintekler
- Dolaylı olarak düzenlemeye tabi fintekler
- Düzenlemeye tabi olmayan fintekler

Bu rehber doğrudan ve dolaylı olarak düzenlemeye tabi olan fintek kuruluşları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu tercihin nedeni ülkemizde belirli bir düzenleme çerçevesinde faaliyet gösteren fintekler konusunda bilgi sahibi olmak isteyen girişimci ve yatırımcıların bir yol haritası oluşturmalarına yardımcı olmaktır. Düzenlemeye doğrudan veya dolaylı olarak ihtiyaç duymayan fintek dikeyleri, piyasanın kendine özgü dinamikleri ile faaliyet gösterdikleri için bu rehberin kapsamı dışında tutulmuştur.

Aynı kanun ve düzenleyici kuruluş altında düzenlenen bazı dikeylerde birçok kuruluş olmasına karşın bu hizmeti sadece finansal teknoloji odağında gerçekleştiren kuruluşlar, lisanslı fintek kapsamında ele alınmıştır. Bunlara finansman şirketleri ve aracı kurumlar örnek gösterilebilir.

Doğrudan Düzenlemeye Tabi Kuruluşlar:

- Ödeme Sistemi
- Elektronik Para Kuruluşu
- Ödeme Kuruluşu
- Kitle Fonlama Platformu
- Aracı Kurum (Menkul Değerler)
- Dijital Bankacılık
- Finansman Şirketi
- Sigorta ve Reasürans Brokeri
- Mesafeli Satış Yapan Sigorta Acentesi
- Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Yetkili Firması
- İşletici Kuruluş

Dolaylı Olarak Düzenlemeye Tabi Kuruluşlar

- Servis Modeli Bankacılığı (Arayüz Sağlayıcı)
- Destek Hizmet Kuruluşu
- Yemek Kartı Kuruluşu

FERAGATNAME

Bu rehberde aktarılanlar bilgi amaçlıdır. Bu rehberin içeriğinin doğruluğunu sağlamak için her türlü çaba gösterilmiş olsa da editör ve yazarlar burada yer alan herhangi bir yanlışlık veya eksiklikten dolayı sorumluluk kabul etmez. Rehber içeriğine ilişkin sorularınızı fintek@cbfo.gov.tr üzerinden yazabilirsiniz. Bu rehberdeki tüm bilgiler 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla günceldir.

01.

NEDEN TÜRKİYE?

Genel Göstergeler

Küresel Konum

Start-up Yatırım Ekosistemi

Fintek Genel Görünümü

Fintek Yatırımları

GENEL GÖSTERGELER

99,3 Milyon
Kredi Kartı¹

71,6 Milyon
Ön Ödemeli Kart²

Kredi Kartı
Sahipliğinde
Dünyada **7.**³

Kredi Kartı
İşlem Sayısında
Dünyada **9.**⁴

1 İş Gününde
Şirket Kuruluş Onayı⁵

2 Milyon
POS⁶

52,1 Bin
ATM⁷

90,6 Milyon
Dijital Bankacılık
Aktif Kullanıcı⁸

%66
Mağazada Tematsız
Ödeme Oranı⁹

23 Ay
En Hızlı *Unicorn*¹⁰

21 Ay
En Hızlı Çıkış
(*Exit*)($\$100M+$)¹¹

36 Ay
En Hızlı *Centaur*
($\$100M+$ +ARR)¹²

KÜRESEL KONUM

TÜRKİYE'NİN AVRUPA VE ODKA KONUMU

Türkiye 2022 yılında 1,6 milyar ABD doları start-up yatırımı almış ve 1-10 milyar ABD doları yatırım alan ülkelerin listelendiği Süper Lig kategorisinde yer almıştır. Bu verilere göre Türkiye, Avrupa'da 10. sırada, ODKA Bölgesi'nde ise 3. sırada bulunmaktadır.

ODKA (Milyar \$)

İSRAİL	8,3 (435)
BAE	2,5 (157)
 TÜRKİYE	1,6 (300)
SUUDİ ARABİSTAN	0,7 (70)
MISIR	0,6 (132)
BAHREYN	0,1 (6)

Avrupa (Milyar \$)

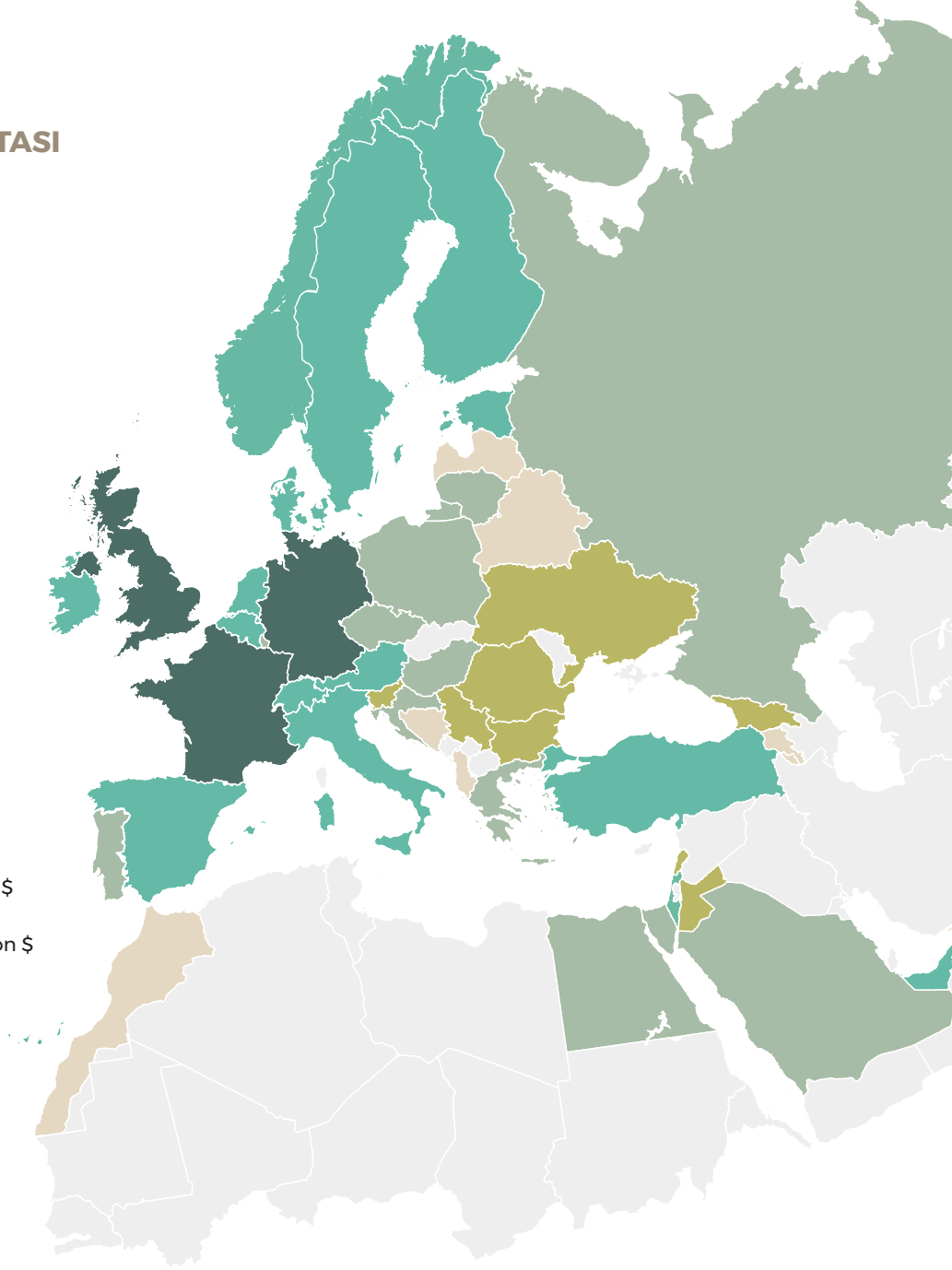
İNGİLTERE	24,3 (1790)
FRANSA	11,7 (591)
ALMANYA	11 (910)
İSVEÇ	3,5 (205)
İSVİÇRE	3,4 (325)
İSPANYA	3,4 (356)
HOLLANDA	2,3 (330)
İRLANDA	2,2 (132)
İTALYA	1,7 (155)
 TÜRKİYE	1,6 (300)
ESTONYA	1,5 (100)
FİNLANDİYA	1,3 (124)
BELÇİKA	1,2 (96)
NORVEÇ	1,2 (84)
AVUSTURYA	1,1 (94)
DANİMARKA	1,1 (102)

Parantez içindeki sayılar yatırım sayısını göstermektedir.
Kaynak: Startups.watch¹³

START-UP YATIRIM HARİTASI

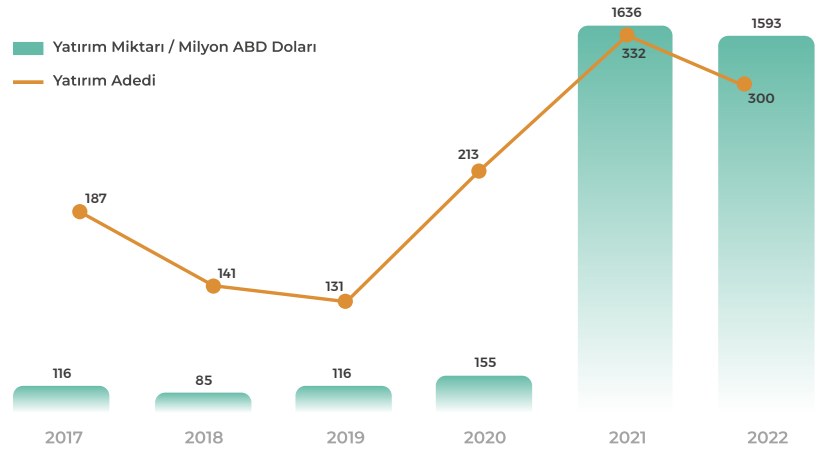
Şampiyonlar Ligi	10 Milyar \$ +
Süper Lig	1 Milyar \$ - 10 Milyar \$
1. Lig	100 Milyon \$ - 1 Milyar \$
2. Lig	10 Milyon \$ - 100 Milyon \$
Alt Ligler	10 Milyon \$ -

START-UP YATIRIM EKOSİSTEMİ

START-UP YATIRIMLARININ YILLARA GÖRE DAĞILIMI

Start-up yatırımları, Aralık 2022 yılı itibarıyla 300 girişime yapılan yaklaşık 1,6 milyar ABD doları yatırım ile bir önceki yıla yakın seviyede gerçekleşmiştir. 2021 yılında ise 332 şirkete yapılan yaklaşık 1,6 milyar ABD doları yatırım ile hem sayı hem de miktar olarak en yüksek seviyeye ulaşılmıştır.

Kaynak: Startups.watch¹⁴

trendyol

getir

hepsiburada

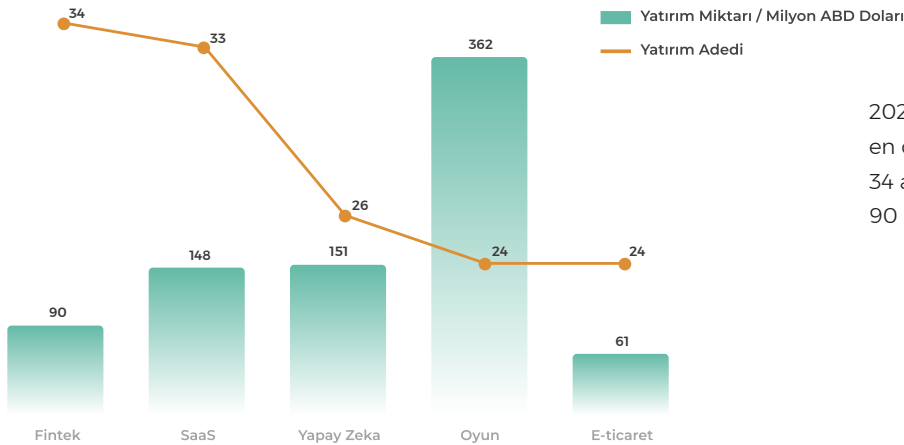
dream+

peak

Insider

Türkiye'de iki *decacorn*, dört *unicorn* bulunmaktadır. Bu altı şirketin toplam değerlemeleri, aldıkları son yatırımlara göre 37,8 milyar ABD doları seviyesindedir.

SEKTÖRLERE GÖRE YATIRIM ANLAŞMALARI SAYISI

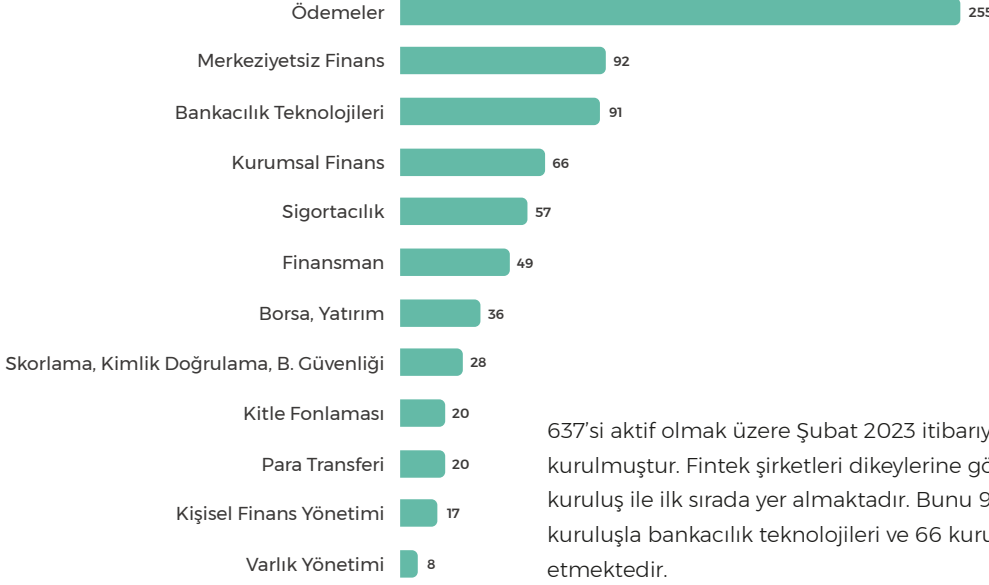

Kaynak: Startups.watch¹⁵

2022 yılında fintek sektörü, 34 anlaşma ile en çok yatırımın yapıldığı sektör olmuştur. 34 anlaşma sonucunda fintek şirketlerine 90 milyon ABD doları yatırım yapılmıştır.

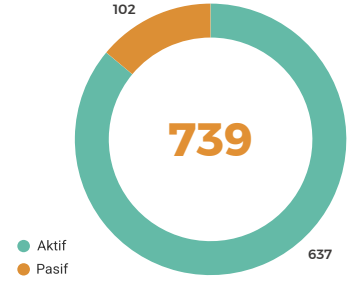
FİNTEK GENEL GÖRÜNÜMÜ

DİKEYLERİNE GÖRE FİNTEKLER

Kaynak: CBFO & Startups.watch¹⁷

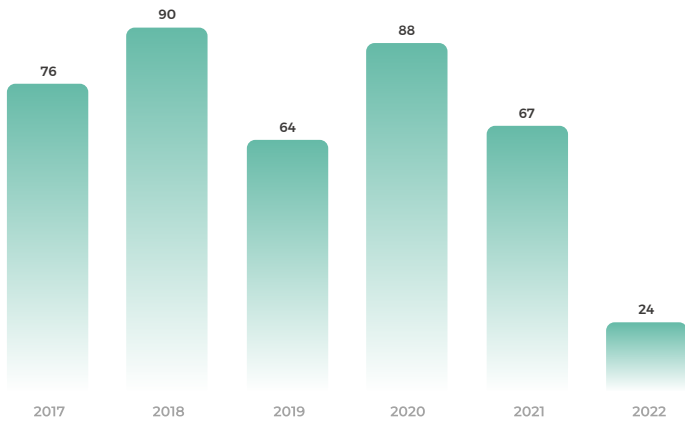
FİNTEK SAYISI

Kaynak: CBFO & Startups.watch¹⁸

637'si aktif olmak üzere Şubat 2023 itibarıyla Türkiye'de bugüne kadar 739 fintek kurulmuştur. Fintek şirketleri dikeylerine göre değerlendirildiğinde ödemeler 255 kuruluş ile ilk sırada yer almaktadır. Bunu 92 kuruluşla merkeziyetsiz finans, 91 kuruluşla bankacılık teknolojileri ve 66 kuruluşla kurumsal finans dikeyleri takip etmektedir.

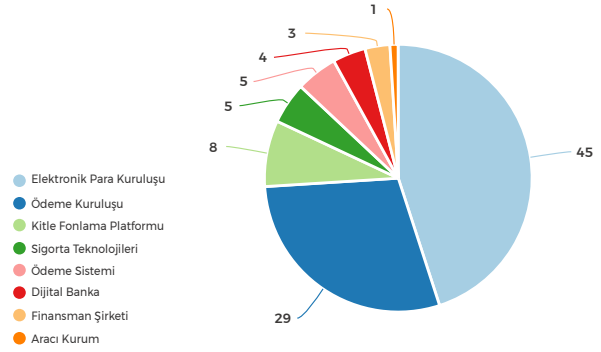
YILLARA GÖRE KURULAN FİNTEK SAYISI

Kaynak: CBFO & Startups.watch¹⁹

Türkiye'de son 6 yılda toplam 409 fintek girişimi kurulmuştur. Bir yıl içerisinde en fazla fintek kurulan yıl 90 fintek girişimi ile 2018 yılı olmuştur. 2022 yılında ise 24 fintek girişimi kurulmuştur.

LİSANSLI FİNTEK ALANLARI

Kaynak: TCMB & SPK & SEDDK & BDDK

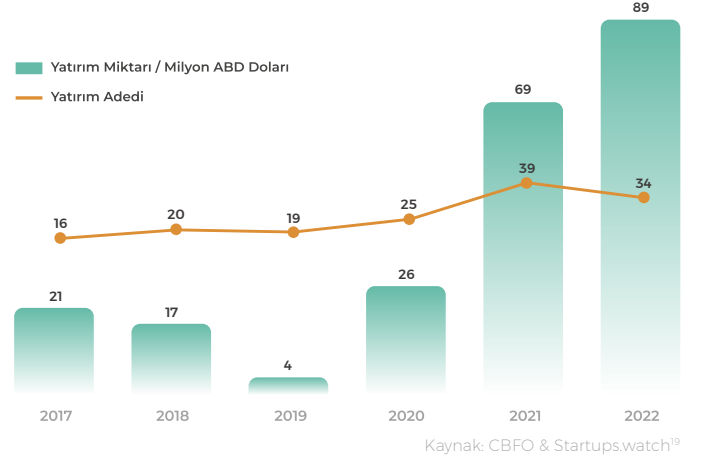
2022 yılı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından lisanslanmış 100 fintek bulunmaktadır. Lisanslı fintekler arasında 45 elektronik para kuruluşu, 29 ödeme kuruluşu, 8 kitle fonlama platformu, 5 sigorta teknolojileri, 5 ödeme sistemi, 4 dijital banka* ve 1 aracı kurum bulunmaktadır.

*BDDK tarafından başvuru aşamasında kuruluş izni verilmiş olup faaliyet izni alınmasının ardından lisanslı şekilde faaliyet yürütebilecektir.

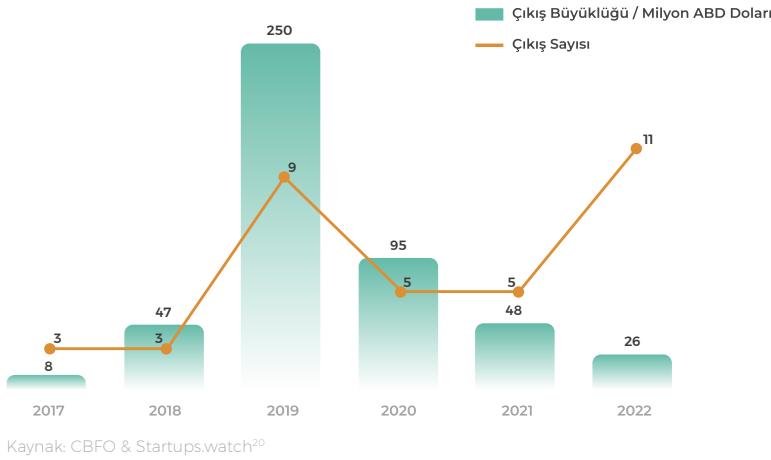
FİNTEK YATIRIMLARI

2022 yılında 34 yatırım anlaşmasıyla fintekler 89 milyon ABD doları yatırım almış ve söz konusu yıl, en yüksek yatırım miktarına ulaşılan yıl olmuştur. Pandemi ile birlikte küresel risk iştahındaki azalmaya rağmen Türkiye’de fintek yatırımlarında artış eğilimi devam etmiştir.

YILLARA GÖRE FİNTEK YATIRIMLARI

YILLARA GÖRE FİNTEK SATIN ALMA VE BİRLEŞME FAALİYETLERİ

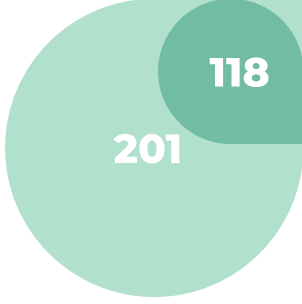
2019 yılı 250,3 milyon ABD doları hacim ile satın alma ve birleşme faaliyetleri açısından en hareketli yıl olmuştur. 2017’den 2022 yılına kadar yaklaşık 474 milyon ABD doları tutarında satın alma ve birleşme faaliyeti gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE’DE FİNTEKLERE YATIRIM YAPAN BAŞLICA YATIRIM ŞİRKETLERİ

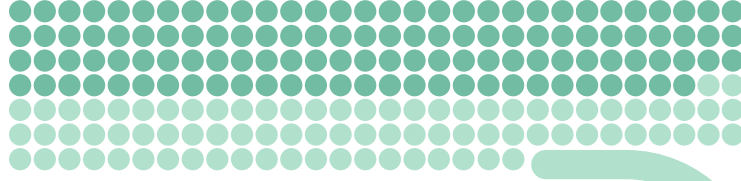
Yatırım Şirketi	Yatırım Turu	Fintek
 REVO CAPITAL	12 TUR	8 FİNTEK
 FİNBERG	9 TUR	8 FİNTEK
 ALESTA YATIRIM	6 TUR	5 FİNTEK
 EARLYBIRD DIGITAL EAST	6 TUR	3 FİNTEK

Yatırım Şirketi	Yatırım Turu	Fintek
 IFC	6 TUR	3 FİNTEK
 BOĞAZIÇI VENTURES	5 TUR	5 FİNTEK
 COLLECTIVE SPARK	5 TUR	3 FİNTEK
 RE-PIE	5 TUR	3 FİNTEK

TOPLAM YATIRIM TURU

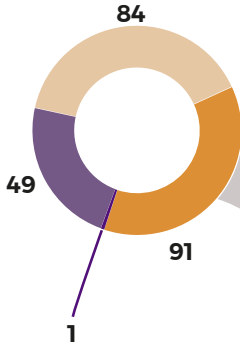
YATIRIM ALAN FİNTEK SAYISI

19
AY

İLK YATIRIMA
ULAŞMA SÜRESİ
/ ORTALAMA AY

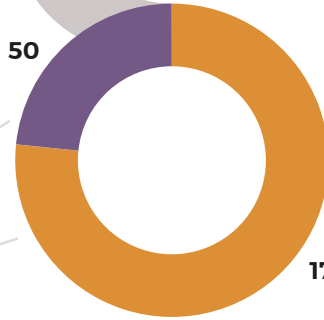
- Yerli Yatırımcı-Gerçek Kişi
- Yerli Yatırımcı-Tüzel Kişi
- Yabancı Yatırımcı-Gerçek Kişi
- Yabancı Yatırımcı-Tüzel Kişi

%94,92

YATIRIM ALAN FİNTEKLERİN
HAYATTA KALMA ORANI

TOPLAM FİNTEK YATIRIMCISI

- Yabancı Yatırımcı
- Yerli Yatırımcı

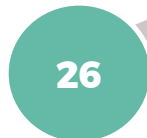
175

85

- Tüzel Kişi
- Gerçek Kişi

140

BANKALARIN FİNTEK YATIRIMLARI

* Kimliği açıklanmayan yatırımcılar dahil edilmemiştir.

02.

TÜRKİYE FİNTEK EKOSİSTEMİ

Fintek İş Modelleri

Yetkili, Düzenleyici ve Denetleyici Kurum ve Kuruluşlar

Düzenlemeler

Birlik ve Topluluklar

Teşvikler ve Destekler

FİNTEK İŞ MODELLERİ

- ▶ Ödeme Sistemi
- ▶ Elektronik Para Kuruluşu
- ▶ Ödeme Kuruluşu
- ▶ Ödeme Kuruluşu / Para Havalesi
- ▶ Ödeme Kuruluşu / Mobil Ödeme
- ▶ Ödeme Kuruluşu / Fatura Ödeme
- ▶ Ödeme Kuruluşu / Hesap Bilgisi Hizmeti Sağlayıcısı
- ▶ Ödeme Kuruluşu / Ödeme Emri Başlatma Hizmeti Sağlayıcısı
- ▶ Dijital Bankacılık
- ▶ Servis Modeli Bankacılığı
- ▶ Finansman Şirketi
- ▶ Aracı Kurum (Menkul Değerler)
- ▶ Paya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Borçlanmaya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokerliği
- ▶ Mesafeli Satış Yapan Sigorta Acentesi
- ▶ Yemek Kartı Kuruluşu
- ▶ Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Yetkili Firması
- ▶ İşletici Kuruluş
- ▶ Destek Hizmet Kuruluşu
- ▶ Katılım Finans Uyumlu Fintek

ÖDEME SİSTEMİ

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Üç veya daha fazla katılımcının, ortak kurallar dâhilinde, iletildiği transfer emirleri neticesinde fon aktarımlarının gerçekleşmesi için hizmet sunan bir yapıdır. Ödeme sistemleri, finansal kuruluşların ödeme işlemlerinin takas ve mutabakatını gerçekleştirerek ödeme hizmetleri için altyapı sağlamaktadır. Kart mutabakat sistemleri, Elektronik Fon Transfer (EFT), Fonların Anlık ve Sürekli Transferi (FAST) gibi ödeme sistemleri Türkiye’de yaygın şekilde kullanılmaktadır. Ülkemizde faaliyet gösteren ve Merkez Bankası’na ödeme sistemi olarak lisans verilmiş 5* kuruluş bulunmaktadır: Bankalararası Kart Merkezi, Takasbank, Garanti Ödeme Sistemleri, Paycore ve Bileşim.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinin Gözetimi Hakkında Yönetmelik
- ▶ Çek Takas Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinde Kullanılan Bilgi Sistemleri Hakkında Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Ödenmiş Sermaye: 5 milyon TL

* Bu veriye/sayıya 6493 sayılı Kanun kapsamında faaliyet izni verilmiş Menkul kıymet mutabakat sistemleri ve Merkez Bankası tarafından işletilen ödeme sistemleri dahil değildir.

ELEKTRONİK PARA KURULUŞU

Müşteriden alınan fonun elektronik para hesaplarına aktarılması sonucunda müşterilerin bu elektronik paralar ile üçüncü kişiler nezdinde ödeme işlemi yapabildiğini sağlayan kuruluştur. Aynı zamanda IBAN üretebilen elektronik para kuruluşları, kartlı sistem kuruluşları ile uyumlu olarak ön ödemeli kart ihraç edebilmektedirler. Müşteriler ödemelerini kart, cep telefonu, şifre gibi ödeme araçları ile gerçekleştirmektedir. Kullanıcılar hâlihazırda Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) düzenlemeleri kapsamında kimlik doğrulamasına ihtiyaç duymadan 2.750 TL'ye kadar elektronik para hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Bu kuruluşlar ayrıca ödeme hizmetleri de sunabilmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 5 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 25 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 5 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'na yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Müşterilerin ödeme hesabına para yatırma ve para çekme gibi işlemleri yapabilmesi adına altyapı sağlayan ve ödeme hesabının işletilmesi için gerekli tüm işlemleri yapan kuruluştur. Bu kuruluşlar ayrıca kredi kartı, banka kartı, ön ödemeli kartlar ile yapılan fon transferleri ve düzenli ödeme emirleri işlemlerine de aracılık etmektedir. Ödeme kuruluşları, işletmeler için fiziksel POS ve internet üzerinden yapılan alışverişlerde kullanılan sanal POS altyapısı hizmeti de sağlamaktadır. Ödeme kuruluşları para havalesi, mobil ödeme ve fatura ödeme, hesap bilgisi hizmeti sağlayıcılığı, ödeme emri başlatma hizmeti sağlayıcılığı gibi ilgili Kanunda tanımlanan alanlarda ödeme hizmeti verebilmektedir. Bir ödeme kuruluşu hangi ödeme hizmeti için faaliyet izni almışsa sadece o ödeme hizmeti faaliyeti veya faaliyetlerini yürütebilmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 2 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 9 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 3 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'na yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU / PARA HAVALESİ

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Gönderen veya alıcı adına herhangi bir hesap açılmaksızın gerçekleştirilen fon aktarımlarına aracılık eden kuruluştur. Para havalesine odaklanan ödeme kuruluşları yerel ve/veya uluslararası para transferi işlemlerine aracılık etmek amacıyla banka ve temsilciliklerle faaliyet göstermektedirler.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 2 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 9 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 3 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'na yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU / MOBİL ÖDEME

Ödeme işlemindeki tutarın telefon faturasına yansıtılarak veya ön ödemeli hatlar üzerinden tahsil edilerek ödeme işleminin gerçekleştirilmesine altyapı sağlayan kuruluştur. Kredi kartı kullanmayan veya herhangi bir banka müşterisi olmayan ancak çevrimiçi alışveriş yapan müşteriler, satıcı yerine elektronik haberleşme işletmecisine fatura tutarını öder, ödeme kuruluşu ise mal veya hizmet sağlayıcısına ürün veya hizmet bedelini aktarır.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 2 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 9 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 3 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'na yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU / FATURA ÖDEME

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Elektrik, su, doğalgaz ve iletişim hizmetlerinin karşılığı olarak yapılan ödemelere aracılık eden ödeme kuruluşudur. Fatura ödeme kuruluşları, kendi adına ve hesabına hareket eden temsilciler aracılığıyla da fatura ödeme hizmeti sunmaktadır.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 1 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 5,5 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 2 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'na yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU / HESAP BİLGİSİ HİZMETİ SAĞLAYICISI

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Farklı hesap hizmeti sağlayıcılardaki ödeme hesabı verilerine tek platform üzerinden erişmeye yetkili kuruluştur. Bu kuruluşlar, kullanıcılarından aldıkları rızaya istinaden farklı hesap hizmeti sağlayıcılarında yer alan bir veya birden fazla hesaba ait temel/detay bilgilerini, hesap bakiyesini, hesap hareketlerini görüntüleyebilmekte, başka herhangi bir işlem gerçekleştirememektedir. Bu hizmet açık bankacılık kapsamında olup farklı hesap hizmeti sağlayıcılardaki hesap bilgilerine ulaşmayı daha etkin hâle getirmekte ve finansal ürünlere daha hızlı ve doğru erişimi mümkün kılmaktadır.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: -
- ▶ Asgari Özkaynak: -
- ▶ Asgari Teminat veya Mesleki Sorumluluk Sigortası: 1 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'nca yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

ÖDEME KURULUŞU / ÖDEME EMRİ BAŞLATMA HİZMETİ SAĞLAYICISI

Müşteriden aldığı rızaya istinaden müşteri adına başka ödeme hizmeti sağlayıcısı nezdindeki hesapları için ödeme işlemleri gerçekleştirebilmeye yetkili kuruluştur. Müşteri açık rızası ile farklı bir hesap hizmeti sağlayıcısında yer alan hesabından ödeme yapmak için ödeme emri başlatma hizmet sağlayıcısına emir verebilmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- ▶ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik
- ▶ Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 2 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 9 milyon TL
- ▶ Asgari Teminat: 3 milyon TL
- ▶ Başvuru Ücreti: 500 bin TL
- ▶ Lisans Ücreti: 1 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (en az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (işletmecilik veya finans alanında 7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Kontrol Personeli
- ▶ Risk Yönetimi Personeli

*Asgari özkaynak tutarı 30 Haziran 2023 tarihi ile yürürlüğe girecektir. İlgili tutar TCMB tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'nca yayımlanan fiyat endekslerindeki değişimler göz önünde bulundurularak her sene Ocak ayında gözden geçirilmekte olup bu kapsamda yapılacak değişiklikler hazırlanan Tebliğ ile kamuoyuna duyurulmaktadır. Toplam teminat miktarı, müşteri ve temsilci sayıları ile uyulması gereken yükümlülükler dikkate alınarak belirlenmektedir.

6493 Sayılı Kanuna Göre

TÜRKİYE'DE ÖDEME HİZMETLERİ

İŞ MODELLERİ		KANUN'UN 12. MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ BENTLERİ							18/2 (E-Para İhracı)
		A	B	C	Ç	D	E	F	
ÖDEME HESABI İŞLETİMİ	Ödeme Hesabı Açma	√							
	Para Yatırma	√							
	Para Çekme	√							
PARA TRANSFERİ	Kullanıcılar Arası Para Transferi	√	√						
	Banka Hesabına Para Transferi (3. Kişi)	√	√						
POS İŞLEMLERİ	Sanal Pos	√	√	√					
	Fiziki Pos	√	√	√					
ÖN ÖDEMELİ KART	Ödeme Hizmetlerinin Sunulması ile İlgili Olarak (Mal veya Hizmet Alımlarında Kullanılmaması Şartıyla)	√		√					
	Herhangi Bir Yerde Mal veya Hizmet Alımı Yapabilmesi İle İlgili Olarak (Elektronik Para Özelliği Taşıyan Kart)	√		√					√
	Anonim Özellikli Ön Ödemeli Kart			√					√
ELEKTRONİK PARA İHRACI (Elektronik Para Kuruluşu)		√		√					√
DİJİTAL CÜZDAN		√		√					√
MOBİL ÖDEME						√			
PARA HAHALESİ	Herhangi bir hesabı bulunmayan göndericinin, para havalesi hizmeti sunan Kuruluş nezdinde hesabı bulunan alıcıya temsilci/şube üzerinden para göndermesi	√			√				
	Para havalesi hizmeti sunan Kuruluş nezdinde hesabı bulunan göndericinin, herhangi bir hesabı bulunmayan alıcı adına temsilci/şube üzerinden nakit olarak çekilmek üzere para göndermesi hizmetinin sunulabilmesi	√			√				
	Herhangi bir hesabı bulunmayan göndericinin, para havalesi hizmeti sunan Kuruluş temsilci/şubesi üzerinden alıcının banka hesabına para göndermesi				√				
	Banka hesabı bulunan göndericinin, alıcı tarafından temsilci/şube üzerinden nakit olarak çekilmek üzere Kuruluşun banka hesabına para göndermesi				√				
	Gönderici adına herhangi bir hesap bulunmaksızın temsilci/şube üzerinden, alıcı tarafından yine temsilci/şube üzerinden nakit olarak çekilmek üzere para göndermesi				√				
FATURA ÖDEMESİNE ARACILIK	Temsilci/Şube üzerinden fatura tahsilat hizmeti						√		
ÖDEME EMRİ BAŞLATMA							√		
HESAP BİLGİSİ SAĞLAMA								√	
MOBİL ÖDEMEDE ARACILIK		√	√	√					

√ Sunulması planlanan iş modeli kapsamında asgari olarak izin alınması gereken bentleri göstermektedir.

* Tablo Eylül 2022'de TCMB tarafından yayımlanan "Ödemeler Alanında Sunulan İş Modellerinin Ödeme Hizmeti Türleri ile İlişkilendirilmesine İlişkin Rehber" referans alınarak hazırlanmıştır.

DİJİTAL BANKACILIK

Dijital bankalar, bankacılık hizmetlerini fiziksel şubeler yerine sadece elektronik ortamda sunan kuruluştur. Dijital bankalar mevduat ve katılım bankaları olarak kurulabilmektedir. Tam lisansa sahip dijital bankalar, kredi kuruluşlarının gerçekleştirebileceği tüm faaliyetleri yerine getirebilmektedir. Sınırlı lisansa sahip dijital bankalar faaliyet kısıtlamalarına tabi olup, müşteri portföyleri faaliyet kısıtlamaları kapsamında yalnızca bireysel müşteriler ve KOBİ müşterilerinden oluşabilmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
- ▶ Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik
- ▶ Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye
Sınırlı Lisans: 1 milyar TL
Tam Lisans: 2,5 milyar TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Bilgi sistemlerinden sorumlu yönetim kurulu üyesi (10+ yıl tecrübe)
- ▶ Bilgi Sistemleri Genel Müdür Yardımcısı
- ▶ Yönetim Kurulu (en az 5 üye)
- ▶ Genel Müdür (10+ yıl tecrübe)
- ▶ Genel Müdür Yardımcısı (7+ yıl tecrübe)
- ▶ İç Denetim, İç Kontrol ve Risk Yönetimi Birimi

SERVİS MODELİ BANKACILIĞI

Servis modeli bankacılığı, üçüncü taraf kuruluşların (arayüz sağlayıcılar) açık bankacılık servisleri aracılığıyla banka sistemleri ile bağlantı kurarak bankalar üzerinden bankacılık hizmetleri sunmasıdır. Bu model ile arayüz geliştiriciler bankacılık altyapısı üzerinden yeni ürün ve hizmetler sunabilmektedir. Finansal kapsayıcılığı artıran ve bankacılık hizmetlerine erişimi kolaylaştıran servis modeli bankacılığında arayüz sağlayıcı ile servis bankası arasındaki ilişki bir destek hizmeti ilişkisidir. Arayüz sağlayıcının servis bankasına destek hizmet kuruluşu olarak hizmet verebilmesi BDDK'nın iznine tabidir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
- ▶ Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik
- ▶ Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik
- ▶ Bankaların Destek Hizmeti Almalarına İlişkin Yönetmelik

FİNANSMAN ŞİRKETİ

Mal ve hizmet alımında gerçek ve tüzel kişilere finansman sağlayan kredi kuruluşudur. Finansman şirketleri sadece mal ve hizmet finansmanı konusunda uzman kadroları ile bankalardan ayrılarak satışa eş zamanlı olarak müşterilere esnek ve hızlı çözümler sunmaktadır. Türkiye’de “Şimdi Al Sonra Öde” (*Buy Now Pay Later, BNPL*) iş modeli bankaların yanı sıra genellikle finansman şirketleri tarafından uygulanmaktadır.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu
- ▶ Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 50 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (En az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür (7+ yıl tecrübe)
- ▶ Genel Müdür Yardımcısı (5+ yıl tecrübe)

ARACI KURUM (MENKUL DEĞERLER)

Sermaye piyasasında faaliyette bulunmak üzere yetkilendirilmiş aracı kurumdur. Faaliyet amaçlarına göre farklı kategorilerde yetki ve izin belgesi alan bu kuruluşlar halka arza ve alım satıma aracılık ile türev araçların alım satımının yapılması gibi işlemleri gerçekleştirmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
- ▶ Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ
- ▶ Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği
- ▶ Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye
 - Dar Yetkili: 10 milyon TL
 - Kısmi Yetkili: 40 milyon TL
 - Geniş Yetkili: 80 milyon TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (En az 3 üye)
- ▶ Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı (7+ yıl tecrübe)
- ▶ Yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının mesleki yeterliliklerini gösterir lisans belgesi

* Asgari ödenmiş sermaye tutarları her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.

PAYA DAYALI KİTLE FONLAMASI

Paya dayalı kitle fonlama platformları, girişimciler veya şirketlerin bir proje veya girişim fikirleri için ihtiyaç duydukları fonu elektronik ortamda toplamasına imkân veren platformlardır. Pay karşılığı yatırım yapılmasına imkân veren platformlar aracılığıyla proje sahipleri/girişimcileri ile yatırımcılar bir araya gelmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
- ▶ Kitle Fonlaması Tebliği

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Ödenmiş Sermaye: 5 milyon TL
- ▶ Aşgari Özkaynak: 5 milyon TL**

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (En az 3 üye)
En az bir üye bireysel katılım yatırımcısı lisansına sahip olmalıdır.
- ▶ Yatırım Komitesi
- ▶ İç kontrol ve risk yönetim sistemi birimi
- ▶ Muhasebe ve operasyon birimi

* Finansal yükümlülük tutarları her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.

** Platformun listeye alınmasını takip eden iki yıllık süre boyunca yarı oranında uygulanmaktadır.

BORÇLANMAYA DAYALI KİTLE FONLAMASI

Bir girişim veya proje için ihtiyaç duyulan fonun kitle fonlaması yoluyla borçlanma aracı karşılığında toplanmasına imkân veren platformlardır. Kitle fonlaması kampanyaları, yatırım yapmak isteyen yatırımcılar ve yatırım arayışında olan girişimci ve şirketlerin bir araya geldiği platformlar aracılığıyla yürütülmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
- ▶ Kitle Fonlaması Tebliği

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER*

- ▶ Ödenmiş Sermaye: 5 milyon TL
- ▶ Asgari Özkaynak: 5 milyon TL**

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Yönetim Kurulu (En az 3 üye)
En az bir üye bireysel katılım yatırımcısı lisansına sahip olmalıdır.
- ▶ Yatırım Komitesi
- ▶ İç kontrol ve risk yönetim sistemi birimi
- ▶ Muhasebe ve operasyon birimi

* Finansal yükümlülük tutarları her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.

** Platformun listeye alınmasını takip eden iki yıllık süre boyunca yarısı oranında uygulanmaktadır.

SİGORTA VE REASÜRANS BROKERİ

Sigorta hizmetlerinin karşılaştırılması ve satışı alanında hizmet veren sigorta ve reasürans brokerleri, çevrimiçi pazar yeri iş modeliyle kullanıcıların ihtiyaç duyduğu en uygun ve kapsamlı sigortaya ulaşmalarını sağlamaktadır. Sigorta ve reasürans brokerleri, sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranarak müşterilerine aracılık hizmeti sunmaktadır. Brokerlik faaliyetinde bulunmak için hayat, hayat dışı veya reasürans alanlarından bir veya birkaçında ruhsat sahibi olmak gerekmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu
- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliği ve Uygulama Genelgesi
- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokerleri İçin Öngörülen Asgari Sermaye Tutarlarına İlişkin Genelge
- ▶ Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetler ve Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmeleri Hakkında Yönetmelik ve Uygulama Genelgesi

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 375 bin TL
- ▶ Her Bir Ruhsat İçin İlave: 75 bin TL

ORGANİZASYON YÜKÜMLÜLÜĞÜ

- ▶ Genel Müdür (7+ yıl tecrübe)
- ▶ Teknik personel

MESAFELİ SATIŞ YAPAN SİGORTA ACENTESİ

Bir sözleşmeye dayanarak sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kuruluşu ifade eder. Sigorta acenteleri, anlaşmalı sigorta şirketlerine aracılık ederek müşterilere sigorta ürünleri sunmaktadır. Mesafeli satış yapan sigorta acenteleri internet sitesi, mobil uygulamalar ya da çağrı merkezi üzerinden mesafeli akdedilen sigorta sözleşmelerine aracılık etmektedir.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu
- ▶ Sigorta Acenteleri Yönetmeliği ve Uygulama Genelgesi
- ▶ Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetler ve Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmeleri Hakkında Yönetmelik ve Uygulama Genelgesi

FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER

- ▶ Asgari Ödenmiş Sermaye: 300 bin TL

YEMEK KARTI KURULUŞU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

İşverenlerin, personellerine yemek hizmetinin karşılığı olarak temin ettiği ve bu hizmeti veren kuruluşlarca çıkartılan ön ödemeli kart ve sistemleri işleten kuruluştur. Çalışanlarına bu hizmeti vermek için bir yemek kartı kuruluşu ile anlaşan işverenler, çeşitli vergilerden muaf olmaktadır.

İLGİLİ DÜZENLEME

- ▶ Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YENİ NESİL ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZ YETKİLİ FİRMASI

GELİR İDARESİ
BAŞKANLIĞI

EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz, yazar kasa olarak da bilinen ödeme kaydedici cihazlar (ÖKC) ile banka kartları aracılığıyla ödeme almak için kullanılan POS cihazlarının özelliklerini bir arada bulunduran bir cihazdır. Yeni Nesil ÖKC yetkili firmaları, ÖKC'lerin ithali/üretimi, satışı ve satış sonrası bakım onarım hizmetlerinin yürütülmesi için Hazine ve Maliye Bakanlığından onay alan firmalardır. Söz konusu firmalar, mali belge ile banka bilgilerinin yer aldığı bütünlük ÖKC Fişi ile ilgili verileri periyodik olarak Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) veri tabanına aktarmaktadır. Bu sayede vergilendirme süreçlerini daha etkin bir şekilde yönetmeyi sağlamaktadırlar.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- ▶ 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun
- ▶ 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği
- ▶ 527 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği

İŞLETİCİ KURULUŞ

Güvenli Mobil Ödeme ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi, İşletici Kuruluşlar tarafından 507 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara uygun gerçekleştirilen satış, ödeme/tahsilat işlemleri ile bu işlemlere ilişkin mali belgelerin elektronik belge olarak oluşturulması, iletilmesi, muhafaza ve ibraz edilmesi süreçlerine ilişkin sistemdir. İşletici kuruluş bu sistemin işletilmesine yetkili kuruluştur.

İLGİLİ DÜZENLEME

- Vergi Usul Kanunu 507 Nolu Tebliği

DESTEK HİZMETİ KURULUŞU

Destek hizmet kuruluşu, bankacılık faaliyetlerini banka adına gerçekleştiren ya da bankalara yardımcı nitelikte hizmet sunan kuruluşlardır. Kredi karşılaştırma hizmeti sunan iş modelleri ve servis modeli bankacılığı ile hizmet veren kuruluşlar bu kapsamda yer almaktadır.

İLGİLİ DÜZENLEMELER

- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
- Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik
- Bankaların Destek Hizmet Almalarına İlişkin Yönetmelik

KATILIM FİNANS UYUMLU FİNTEK

Katılım finans uyumlu finansal teknolojilere ilişkin doğrudan bir düzenleme bulunmamakla birlikte ülkemizde dijital katılım bankacılığı ve katılım bankaları üzerinden servis modeli bankacılığı ile arayüz sağlayıcı hizmeti vermek mümkündür. Diğer iş modellerinde ise katılım finans uyumu ilgili şirketin tercihi ile sağlanabilmektedir. Katılım finans uyumluluğuna dair uygunluk belgesi Türkiye Katılım Bankaları Birliği Danışma Kurulu ile danışma kurulunun yetkilendirdiği danışma komiteleri üzerinden alınabilmektedir.

YETKİLİ, DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUM VE KURULUŞLAR

- ▶ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı
- ▶ T.C. Ticaret Bakanlığı
- ▶ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
- ▶ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- ▶ Sermaye Piyasası Kurulu
- ▶ Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

T.C. HAZİNE VE
MALİYE BAKANLIĞI

Hazine ve maliye işlerinden sorumlu olan bakanlıktır. Başlıca sorumlulukları arasında şunlar bulunmaktadır:

- Maliye ve ekonomi politikalarının hazırlanmasına yardımcı olmak ve uygulamak,
- Devlet gelirleri politikasının plan, program, genel ekonomik politika ve stratejiler çerçevesinde oluşturulmasına ilişkin çalışmaların koordinasyonunu sağlamak, uygulamayı izlemek,
- Suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Vergi incelemesi ve denetimine ilişkin temel politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve belirlenen politikaların uygulanmasını sağlamak.

<https://www.hmb.gov.tr/>

Kuruluş yılı: 1920

Çalışan Sayısı: 24.463

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

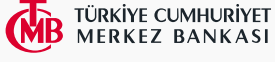
Ticaret işlerinden sorumlu olan bakanlıktır. Başlıca sorumlulukları arasında şunlar bulunmaktadır:

- İç ve dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ile politikaların belirlenmesine yardımcı olmak, belirlenen iç ve dış ticaret politikalarını geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmak ve gerekli koordinasyonu sağlamak,
- İç ve dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurt dışı müteahhitlik dâhil ulusal ve uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak.

<https://www.ticaret.gov.tr/>

Kuruluş yılı: 1920

Çalışan Sayısı: 20.965

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

- ▶ Ödeme Sistemi
- ▶ Elektronik Para Kuruluşu
- ▶ Ödeme Kuruluşu

BDDK
BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

- ▶ Dijital Bankacılık
- ▶ Servis Modeli Bankacılığı
- ▶ Finansman Şirketi

SERMEYE PİYASASI KURULU
SEKUR
Sermaye Piyasası Kurulu
Sermaye Piyasası Kurulu

- ▶ Paya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Borçlanmaya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Aracı Kurum (Menkul Kıymetler)

SEDDK

- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokeri
- ▶ Mesafeli Satış Yapan Sigorta Acentesi

GELİR İDARESİ
BAŞKANLIĞI

- ▶ Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz Yetkili Firması
- ▶ İşletici Kuruluş

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

Temel olarak para ve kur politikalarının yönetilmesinden sorumlu kurumdur. Bankanın beş temel alana ayrılan görev ve sorumlulukları arasında ödeme sistemleri ile ödeme hizmetleri bulunmaktadır. 2019 yılına kadar ödemeler alanında düzenleme ve denetim yetkileri BDDK ve TCMB arasında paylaşılırken 2020 yılında tüm yetkiler TCMB nezdinde toplanmıştır. Bu düzenleme ve gözetim yetkisi ile TCMB, ödeme sistemi işleticileri ve ödeme hizmeti sağlayıcıları ile bunların sunduğu hizmetlerin düzenlenmesi ve denetiminden sorumlu kurumdur. Bu alanda faaliyet göstermek isteyen kuruluşların TCMB'den faaliyet izni alması gerekmektedir.

TEMEL DÜZENLEMELER

- ▶ 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
- ▶ 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun
- ▶ Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik

LİSANSLAMA TÜRLERİ

- ▶ Ödeme Sistemi
- ▶ Elektronik Para Kuruluşu
- ▶ Ödeme Kuruluşu

<https://tcmb.gov.tr>

Kuruluş yılı: 1930

Çalışan Sayısı: 4.354

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Düzenleme ve denetimi altında bulunan kuruluşların faaliyetlerini güvenli şekilde yapabilmesini ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlayarak finansal piyasaların gelişmesini ve istikrarını temin etmek üzere kurulmuş olan düzenleyici ve denetleyici bir kamu kurumudur. Türkiye’de fintekler bağlamında dijital bankacılık, servis modeli bankacılığı, destek hizmet kuruluşları ve finansman şirketleri faaliyetleri BDDK tarafından düzenlenmektedir.

TEMEL DÜZENLEMELER

- ▶ 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
- ▶ 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu
- ▶ Dijital Bankaların Faaliyet Esasları İle Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik

LİSANSLAMA TÜRLERİ

- ▶ Dijital Bankacılık
- ▶ Servis Modeli Bankacılığı
- ▶ Finansman Şirketi

<https://bddk.org.tr>

Kuruluş yılı: 1999

Çalışan Sayısı: 570

SERMAYE PİYASASI KURULU

Tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarını koruyarak sermaye piyasasının güvenli, açık ve doğru bir şekilde çalışmasını sağlamak adına çalışan düzenleyici ve denetleyici bir kamu kurumudur. Türkiye’de sermaye piyasasına aracı kurumlar, kitle fonlaması ve portföy yönetimi faaliyetleri SPK gözetimi ve denetimi altındadır.

TEMEL DÜZENLEMELER

- ▶ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu

LİSANSLAMA TÜRLERİ

- ▶ Paya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Borçlanmaya Dayalı Kitle Fonlaması
- ▶ Aracı Kurum (Menkul Kıymetler)

<https://spk.gov.tr>

Kuruluş yılı: 1981

Çalışan Sayısı: 644

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

Sektör paydaşlarının hak ve menfaatlerini korumak, faaliyetlerini güvenli bir şekilde yürütmeleri sağlayacak piyasa düzenini tesis etmek ve finansal piyasaların gelişimine katkıda bulunmak üzere faaliyet gösteren bir kamu kurumudur. Türkiye’de düzenlemeye tabi sigorta teknolojilerine ilişkin faaliyetler SEDDK gözetimi ve denetimi altındadır.

TEMEL DÜZENLEMELER

- ▶ 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu
- ▶ 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu
- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliği
- ▶ Sigorta Acenteleri Yönetmeliği
- ▶ Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetler ve Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmeleri Hakkında Yönetmelik

LİSANSLAMA TÜRLERİ

- ▶ Sigorta ve Reasürans Brokeri
- ▶ Mesafeli Satış Yapan Sigorta Acentesi

<https://seddk.gov.tr>

Kuruluş yılı: 2019

Çalışan Sayısı: 150

DÜZENLEMELER

- ▶ Ödeme Sistemleri ve Hizmetleri
- ▶ Elektronik Para ve Ödeme Kuruluşu
- ▶ Ödeme Hizmetlerinde Bilgi Sistemleri ve GEÇİT Altyapısı
- ▶ TR Karekod
- ▶ E-Para ve Ödeme Kuruluşları için IBAN ve FAST Sistemi
- ▶ Dijital Bankacılık
- ▶ Servis Modeli Bankacılığı
- ▶ Finansman Şirketi
- ▶ Kitle Fonlaması
- ▶ Finans Mahkemeleri
- ▶ Tüketicinin Korunması
- ▶ Mesafeli Satış Yapan Sigorta Acentesi
- ▶ Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesi
- ▶ Uzaktan Müşteri Edinimi

25 Nisan 2014
HMB (SEDDK)

Sigortacılık Kapsamında
Değerlendirilecek Faaliyetlere,
Tüketici Lehine Yapılan Sigorta
Sözleşmeleri ile Mesafeli Akdedilen
Sigorta Sözleşmelerine İlişkin
Yönetmelik

20 Haziran 2013
BDDK, TCMB

6493 sayılı Ödeme ve Menkul
Kıymet Mutabakat Sistemleri,
Ödeme Hizmetleri ve Elektronik
Para Kuruluşları Hakkında Kanun

23 Şubat 2006
BDDK

Banka Kartları ve Kredi
Kartları Kanunu

27 Haziran 2014
BDDK

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik
Para İhracı İle Ödeme Kuruluşları
ve Elektronik Para Kuruluşları
Hakkında Yönetmelik

28 Haziran 2014
TCMB

Ödeme ve Menkul Kıymet
Mutabakat Sistemlerinin
Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

28 Haziran 2014
TCMB

Ödeme ve Menkul Kıymet
Mutabakat Sistemlerinin Çözetimi
Hakkında Yönetmelik

16 Nisan 2021
TCMB

Ödemelerde Kripto Varlıkların
Kullanılmamasına Dair Yönetmelik

21 Ağustos 2020
TCMB

Ödeme Hizmetlerinde TR
Karekodun Üretilmesi ve
Kullanılması Hakkında Yönetmelik

18 Haziran 2020
BDDK, TCMB

7247 sayılı Bazı Kanun ve Kanun
Hükmünde Kararnelerde
Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanun

16 Haziran 2021
SEDDK

Sigortacılık Kapsamında
Değerlendirilecek Faaliyetler ve
Mesafeli Akdedilen Sigorta
Sözleşmeleri Hakkında Yönetmelik

5 Ağustos 2021
TCMB

Uluslararası Banka Hesap Numarası
Hakkında Tebliğ'de Değişiklik
Yapılmasına Dair Tebliğ

27 Ekim 2021
SPK

Kitle Fonlaması Tebliği

● Mülga Düzenlemeler

FİNTEK DÜZENLEMELERİ ZAMAN ÇİZELGESİ

9 Ocak 2016
TCMB

Ödeme ve Menkul Kıymet
Mutabakat Sistemlerinde
Kullanılan Bilgi Sistemleri
Hakkında Tebliğ

22 Mayıs 2018
Ticaret Bakanlığı

Perakende ve Ticarete
Uygulanacak İlke ve Kurallar
Hakkında Yönetmelikte Değişiklik
Yapılmasına Dair Yönetmelik

9 Haziran 2018
TCMB

Çek Takas Faaliyetleri Hakkında
Yönetmelik

15 Mart 2020
BDDK

Bankaların Bilgi Sistemleri ve
Elektronik Bankacılık Hizmetleri
Hakkında Yönetmelik

22 Kasım 2019
TCMB

Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat
Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve
Elektronik Para Kuruluşları Hakkında
Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun

3 Ekim 2019
SPK

Paya Dayalı Kitle Fonlaması Tebliği

1 Aralık 2021
TCMB

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik
Para İhracı ile Ödeme Hizmeti
Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik

1 Aralık 2021
TCMB

Ödeme ve Elektronik Para
Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri İle
Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının
Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri
Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

29 Aralık 2021
BDDK

Dijital Bankaların Faaliyet Esasları
İle Servis Modeli Bankacılığı
Hakkında Yönetmelik

ÖDEME SİSTEMLERİ VE HİZMETLERİ

YAYIM TARİHİ

27 Haziran 2013

GÜNCELLEME TARİHİ

26 Haziran 2020

6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun

- Ödeme sistemleri, ödeme hizmetleri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarıyla ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir.
- Ödeme sisteminin tanımı, çerçevesi ve sistem işleticisi olmak için gerekli şartlar, faaliyet izni süreci ve sistemlerin gözetimi ve alınması gereken tedbirler detaylandırılmıştır.
- Ödeme hizmeti ve ödeme hizmeti kapsamına girmeyecek faaliyetler belirtilmiştir.
- Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının faaliyet alanları tanımlanmış ve faaliyet izninin verilmesi, sona ermesi ile ilgili hükümler belirtilmiştir.
- Ödeme hizmetleri konusunda lisanslama, düzenleme ve denetleme yetkisi 2020 yılında BDDK'dan TCMB'ye geçmiştir.
- Ödemeler alanında açık bankacılık, ödeme hizmetleri veri paylaşım servisleri olarak 2019 yılındaki güncelleme ile ödeme hizmetleri kapsamına alınmıştır.

ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME KURULUŞU

YAYIM TARİHİ

1 Aralık 2021

İLGİLİ BELGELER

Faaliyet İzni Başvuru Belgeleri

Ödemeler Alanında Sunulan İş Modellerinin Ödeme Hizmeti Türleri ile İlişkilendirilmesine İlişkin Rehber

Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik

- Ödeme hizmetleri ve elektronik para kuruluşlarının faaliyete başlaması, ödeme hizmetlerinin sunulması ve elektronik para ihracına ilişkin usul ve esaslar belirtilmiştir.
- Ödeme hizmetleri sınıflandırılmış ve ödeme hizmetlerinin sunulması konusunda şirketler için yönergeler yer verilmiştir.
- Ödeme ve e-para kuruluşlarının faaliyet izni süreci aktarılarak bu süreçteki şartlar ve ilgili belgelere yer verilmiştir.
- Fon sahiplerinin haklarının korunması ve düzenlemelere uyum konusunda şirketlere belirli zorunluluklar getirilmiştir.
- Ödeme hizmetlerinde güvenliği sağlamak üzere ödeme hizmeti sağlayıcıları için İşyeri Kayıt Sistemi (İKS) oluşturulmuştur ve BKM tarafından işletilmektedir.
- Şirketlerin yapamayacakları iş ve işlemlere yer verilerek müşteri ödeme hesaplarında tutulan fonların kullanım koşulları belirtilmiştir.
- Şirketlerin temsilciler aracılığı ile faaliyet yürütebileceği ve bu faaliyetleri yürütürken uyması gereken şartlar belirtilmiştir.
- Ödemeler alanında açık bankacılık hizmetleri kapsamında "Hesap Bilgisi Hizmeti ve Ödeme Emri Başlatma Hizmeti Sağlayıcılığı"na ilişkin esaslar belirlenmiştir.

ÖDEME HİZMETLERİNDE BİLGİ SİSTEMLERİ VE GEÇİT ALTYAPISI

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

YAYIM TARİHİ

Tebliğ: 1 Aralık 2021

Duyuru: 1 Aralık 2022

İLGİLİ BELGELER

Bilgi Sistemleri Denetimi
Raporu

Ödeme Hizmetleri Veri
Paylaşım Servisleri (ÖHVPS)
API İlke ve Kuralları

Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

Açık Bankacılık Basın Duyurusu (2022-48)

- Bilgi sistemlerine yönelik olarak kuruluş, faaliyetlerinde herhangi bir aksaklık olmaması için güvenlik sistemleri, ikincil sistemlerini kurma ve dönemsel olarak test etmek zorunluluğu belirtilmiştir.
- Sistemlerin yurt içinde bulunma zorunluluğu bulunmaktadır.
- Güvenlik açıklarına yönelik önlem almak için sistem sunucularının yılda en az altı kez zayıflık taramasından geçirilmesi ve en az yılda bir kez risk değerlendirmesi yapılması zorunlu kılınmıştır.
- Kuruluşun, anonim ön ödemeli araçlar hariç kimlik doğrulama sistemi kurması gerekmektedir.
- Kuruluşların bilgi sistemlerine yönelik süreklilik planı hazırlaması şart koşulmuştur.
- Açık bankacılık paydaşlarının entegrasyonunu sağlamak için TCMB ve BKM iş birliği ile ortak bir platform tasarlanmıştır. Bu doğrultuda finansal hizmet kullanıcılarının birbirinden farklı ödeme hizmeti sağlayıcıları nezdindeki hesaplarını tek bir erişim noktasından yönetebileceği "GEÇİT" altyapısı tesis edilmiştir.

TR KAREKOD

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

YAYIM TARİHİ

21 Ağustos 2020

İLGİLİ BELGELER

FAST - TR Karekod Teknik
İlke ve Kuralları Rehberi

BKM (Kartlı Ödemeler) TR
Karekod Teknik İlke ve
Kuralları Rehberi

Mobil Ödemeler TR
Karekod Teknik İlke ve
Kuralları Rehberi

Ödeme Hizmetlerinde TR Karekodun Üretilmesi ve Kullanılması Hakkında Yönetmelik

- TR Karekod, Türkiye'de ödeme hizmetlerinde kullanılan karekoda yönelik standarttır.
- TR Karekod yönetmeliği ile ödeme hizmetlerinde TR Karekod'un üretilmesi ve kullanılmasına ilişkin esaslar açıklanmıştır.
- TR Karekod kapsamındaki çalışmalar TCMB ve BKM tarafından yürütülmektedir.
- TR Karekod üretilmesi için karekod üretici koduna sahip olunmalı ve bunun için BKM'ye talepte bulunulmalıdır.
- TR Karekod'un belirli ödeme sistemlerinde ve ödeme hizmetlerinde kullanımı için TCMB tarafından teknik ilke ve kuralları belirlenmiştir.
- TR Karekod hâlihazırda sahadaki ATM'lerin %91'inde ve sahadaki POS'ların ise %65'inde yer almaktadır. Vatandaşlar TR Karekod ile herhangi bir ATM üzerinden para çekeabilmekte, POS'lar üzerinden ödeme yapabilmekte ve kişiden kişiye para transferi gerçekleştirebilmektedir.

E-PARA VE ÖDEME KURULUŞLARI İÇİN IBAN ve FAST SİSTEMİ

YAYIM TARİHİ

5 Ağustos 2021

26 Aralık 2022

Uluslararası Banka Hesap Numarası Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının FAST Sistemine Katılımına İlişkin Basın Duyurusu (2022-53)

- Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının IBAN oluşturabilmesinin önü açılmıştır.
- Tebliğ kapsamında IBAN oluşturan ödeme hizmeti sağlayıcılarınca müşteri hesabından yapılan para transferlerinde göndericiye ait IBAN'ın kullanılması zorunlu kılınmıştır.
- TCMB tarafından işletilen ve 2021 yılında kullanıma açılan anlık ödeme sistemi FAST Sisteminde günlük ortalama 7,9 milyar TL tutarında 6,4 milyon ödeme işlemi, hesaplar arasında anlık gerçekleşmektedir. IBAN yerine Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası, telefon numarası ve e-posta adresi kullanılmasını mümkün kılan Kolay Adresleme Sisteminde (KOLAS) kayıtlı kullanıcı sayısı ise 19 milyona ulaşmıştır.
- FAST Sisteminin kapsam ve kapsayıcılığını arttırmak için gereksinimleri yerine getiren Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları 2023 yılından itibaren FAST Sistemine katılabilecektir. Bununla beraber ödemeler alanında rekabetin ve yenilikçiliğin artması, yeni ve katma değerli hizmetlerin sunulmasına katkı sağlaması hedeflenmektedir.

DİJİTAL BANKACILIK

YAYIM TARİHİ

29 Aralık 2021

Dijital Bankaların Faaliyet Esasları İle Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik

- Müşterilerin bankacılık işlemlerini dijital kanallar aracılığıyla gerçekleştirmesini sağlayan dijital bankaların kurulabilmesi için asgari sermaye 1 milyar TL'dir.
- Sınırlı lisansa sahip dijital banka müşterileri yalnızca finansal tüketiciler ve KOBİ'lerden oluşmaktadır.
- Dijital bankaların asgari ödenmiş sermayelerinin 2,5 milyar TL olması durumunda faaliyet kısıtlamaları tamamen veya uygun bir geçiş planı kapsamında kaldırılabilir.
- Sınırlı lisansa sahip dijital bankaların finansal tüketicilere sağlayacağı teminatsız kredi tutarı en fazla müşteri aylık gelirinin 4 katı veya gelir tespit edilemediğinde 10 bin TL ile sınırlandırılmıştır.
- Dijital bankalar ana merkez dışında ek teşkilatlanma faaliyetlerinde bulunamamaktadır.
- Dijital bankalar mevcut ATM'ler ile hizmet verebileceği gibi kendi ATM ağını kurabilmektedir.
- Hâlihazırda fiziksel şubeleri bulunan diğer bankalar, bu yönetmelik kapsamında ayrı bir başvuru yapmadan şubelerini bir plan doğrultusunda kapatarak tamamen dijital kanallar üzerinden hizmet verebilmektedir.

SERVİS MODELİ BANKACILIĞI

YAYIM TARİHİ

29 Aralık 2021

Dijital Bankaların Faaliyet Esasları İle Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik

- Servis modeli bankacılığı, banka (servis bankası) altyapısı kullanılarak üçüncü taraf kuruluşların (arayüz sağlayıcı) mobil uygulama veya internet ortamında bankacılık hizmetleri sunmasıdır.
- Arayüz sağlayıcıların servis bankasından yararlanması için yurt içinde yerleşik olması gerekmektedir.
- Arayüz sağlayıcılar, banka ya da ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu gibi ödeme hizmeti sağlayıcısı adlarını ya da banka veya banka dışındaki ödeme hizmeti sağlayıcısı gibi faaliyet gösterdikleri, banka gibi mevduat ve katılım fonu topladıkları ya da ödeme hizmeti sağlayıcısı gibi fon topladıkları izlenimini uyandıracak söylemlerde bulunamazlar.
- Servis bankası, arayüz sağlayıcıların hangi bankacılık hizmetlerini vereceğine karar verme yetkisine sahiptir.
- Arayüz sağlayıcılar güvenlik önlemleri açısından servis bankası ile birlikte sorumlu tutulmuştur.
- Servis modeli bankacılığı ile ilgili olarak "Bankaların Destek Hizmeti Almalarına İlişkin Yönetmelik" ile bankaların destek hizmeti almalarına yönelik sınırlamalar ve ön koşullar, ayrıca destek hizmeti kuruluşunda aranacak şartlar belirtilmiştir.

FİNANSMAN ŞİRKETİ

YAYIM TARİHİ

13 Aralık 2012

GÜNCELLEME TARİHİ

15 Nisan 2022

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu

- Finansal kuruluş olarak faaliyet gösteren finansal kiralama, faktoring, finansman şirketleri ve tasarruf finansman şirketlerinin kuruluş ve çalışma esasları düzenlenmiştir.
- Fintekler, finansman şirketi lisansı alarak "Şimdi Al Sonra Öde" iş modeliyle faaliyet gösterebilirler.

KİTLE FONLAMASI

YAYIM TARİHİ

27 Ekim 2021

Kitle Fonlaması Tebliği

- Bu Tebliğ ile paya ve borçlanmaya dayalı kitle fonlamasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.
- Gerekli koşulları sağlamak üzere platformların SPK'dan izin alması ve izin sonrasında listeye alınması için 6 ay içerisinde tekrar başvuru yapmaları gerekmektedir.
- Platformun Yönetim Kurulu tarafından en az üç üyeye sahip Yatırım Komitesi oluşturulması zorunludur.
- Kitle fonlaması kapsamında girişimler 12 aylık sürede en fazla iki kez toplayabilirler. Toplayabileceği fon tutarı azami 45 milyon TL ile sınırlıdır. Bu tutar her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.
- Paya dayalı kitle fonlaması yoluyla gerçekleşen ve 3 milyon TL'yi aşan fon taleplerinin en az %5'inin nitelikli yatırımcılar tarafından karşılanması zorunludur. Bu tutar her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.
- Nitelikli yatırımcı olmayan bir gerçek kişi bir yıl içerisinde en fazla 150 bin TL yatırım yapabilirken yıllık net gelirine göre yatırım yapılabilecek tutar 600 bin TL ile sınırlıdır. Borçlanmaya dayalı kitle fonlamasında nitelikli yatırımcı olmayan gerçek kişi tarafından bir projeye en fazla 60 bin TL yatırım yapılabilir. Bu tutarlar her yıl SPK tarafından güncellenmektedir.
- Platformlar fon toplama süresi içerisinde hedeflenen ve toplanan tutar, yatırımcı sayısı ve kalan süre bilgilerini anlık olarak internet sitesinde vermesi ve fonlamanın sona ermesi sonucunda sonraki iş gününde sonuçları duyurması gerekmektedir.

FİNANS MAHKEMELERİ

YAYIM TARİHİ

30 Kasım 2021

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kararları

- Finans, fintek ve bilişim konularının da dâhil edildiği 6 mahkeme kurulmuştur.
- Fintek özelinde 6493 sayılı Kanun kapsamında ortaya çıkan davalara bir ihtisas mahkemesi tarafından bakılacaktır.

TÜKETİCİNİN KORUNMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

YAYIM TARİHİ

28 Kasım 2013

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun

- Kanun ile tüketici; mesleki veya ticari kaygı gözetmeyen gerçek ve tüzel kişiler olarak tanımlanmıştır.
- Tüketicinin ekonomi, sağlık ve güvenlik açısından haklarının korunması amaçlanmıştır.
- Sözleşmelerdeki koşullar mutabık kalınan süre içerisinde tüketici aleyhine değiştirilememektedir.
- Tüketicilerin ürün ve hizmet sağlayıcıları ile yaptıkları işlemlere ilişkin tutulan kayıtların istenilmesi hâlinde bu bilgilerin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile tüketicilere sunmaları gerekmektedir.
- Tüketicilere sunulan hizmetler müşteri güvenliği için sakınca içermemeli, uygulanması gereken her türlü idari ve teknik düzenlemelere uygun olmalıdır.
- Tüketiciler, ürün ve hizmet sunumunda koşullar ve hakları konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Tüketiciler, satın aldıkları ürün ve hizmetlerde uyumsuzluk yaşamaması durumunda illerde bulunan Ticaret İl Müdürlükleri ile ilçelerde bulunan Kaymakamlıklar bünyesinde oluşturulan Tüketici Hakem Heyetlerine başvurabilir.

MESAFELİ SATIŞ YAPAN SİGORTA ACENTESİ

YAYIM TARİHİ

25 Nisan 2014

Sığortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri ile Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelik

- Sigorta ve Reasürans Brokerleri ile mesafeli satış yapan sigorta acentelerinin mesafeli sözleşme akdetmek için sahip olması gereken organizasyon ve teknik altyapıya ilişkin çerçeve kurallar bu yönetmelik ile düzenlenmiştir.

SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ ÖNLENMESİ VE TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ÖNLENMESİ

YAYIM TARİHİ

5549 sayılı Kanun:
18 Ekim 2006

6415 sayılı Kanun:
16 Şubat 2013

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun

6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun

- Suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile ilgili MASAK'ın yetki alanı genişletilmiştir. MASAK Başkanlığına suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesi kapsamında veri toplamak, şüpheli işlem bildirimlerini analiz etmek ve değerlendirmek görevleri verilmiştir.
- İşleme konu mal varlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheliyi gerektirecek bir hususun bulunması hâlinde bu işlemlerin MASAK'a bildirilmesi zorunludur.
- Elektronik para transferlerinde gönderici ve alıcı tarafından hangi verilerin sağlanması gerektiği ve tarafların kimlik tespitlerine yönelik alınacak tedbirler belirtilmiştir.
- Şirketler MASAK düzenlemeleri kapsamında iç denetim, kontrol ve risk yönetimine yönelik gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

UZAKTAN MÜŞTERİ EDİNİMİ

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

YAYIM TARİHİ

TCMB: 1 Aralık 2021

TCMB: 1 Aralık 2021

BDDK: 1 Nisan 2021

BDDK: 11 Ocak 2022

SPK: 8 Şubat 2022

TCMB | Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik

TCMB | Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemleri ile Ödeme Hizmeti Sağlayıcılarının Ödeme Hizmetleri Alanındaki Veri Paylaşım Servislerine İlişkin Tebliğ

BDDK | Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik

BDDK | Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik

SPK | Aracı Kurumlar ve Portföy Yönetim Şirketleri Tarafından Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Tebliğ

- Uzaktan müşteri edinimi fiziksel olarak bir arada olma zorunluluğunu ortadan kaldırarak elektronik haberleşme cihazlarıyla dijital ortamda kimlik doğrulama ve sözleşme süreçlerinin yapılmasını ifade etmektedir.
- Sözleşme ilişkisinin kurulabilmesi ve tamamlanması için müşteriye dijital ortamdan sözleşme iletilerek müşterinin irade beyanı alınmalıdır.

BİRLİK VE TOPLULUKLAR

Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği

Kuruluş: 2020
İrtibat: bilgi@todeb.org.tr

Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği, 2020 yılında 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında kurulan ve Türkiye'de faaliyet gösteren ödeme kuruluşlarının ve elektronik para kuruluşlarının üye olmak zorunda olduğu, tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Türkiye'deki tüm ödeme ve e-para kuruluşları arasında iletişimi ve iş birliğini artırıp sektörün gelişmesine katkı sağlamayı amaç edinmiştir.

Kuruluş: 1958
İrtibat: tbb@tbb.org.tr

Türkiye Bankalar Birliği, tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birlik, bankacılık sisteminin geliştirilmesi, sağlıklı olarak çalışması, rekabet gücünün artırılması ve haksız rekabetin önlenmesine yönelik politikalar oluşturmakta ve kararlar almaktadır.

Kuruluş: 2001
İrtibat: bilgi@tkbb.org.tr

Türkiye Katılım Bankaları Birliği, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olarak kurulmuş olup katılım bankalarının hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi ve rekabet gücünün artırılmasına katkı sunmak amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Kuruluş: 2001
İrtibat: info@tspb.org.tr

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, kamu niteliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşu olarak sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesine katkı sağlamak üyelerin iş birliği içinde çalışmalarını temin etme ve haksız rekabetin önlenmesi konularında çalışmalar yürütmek üzere kurulmuştur. Sermaye piyasasında faaliyet gösteren tüm banka, aracı kurum, portföy yönetim şirketleri ve yatırım ortaklıkları birlik üyesidir.

Kuruluş: 2012
İrtibat: fkb@fkb.org.tr

Finansal Kurumlar Birliği, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz bir meslek kuruluşudur. Birlik finansal kiralama, faktöring, finansman, varlık yönetimi ve tasarruf finansman şirketleri sektörlerinin sürdürülebilir büyümelerini ve sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak misyonu taşımaktadır. Söz konusu sektörlerin uluslararası rekabet gücünün artırılmasına destek olmak ve mesleki standartların oluşturulmasını sağlamak Birliğin diğer görevleri arasında yer almaktadır.

Kuruluş: 2012
İrtibat: genel@tsb.org.tr

Türkiye Sigorta Birliği, sigortacılık sektöründe faaliyet gösteren tüm oyuncuları destekleyen, bilgi alışverişini artıran, sektörün kapsamını ve etki alanını genişleten, sağlıklı rekabet ortamını tesis eden tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur.

Kuruluş: 2021
İrtibat: sektorler@tobb.org

Finansal Teknolojiler Meclisi, özel sektörün Türkiye'de mesleki üst kuruluşu ve yasal temsilcisi olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Sektör Meclisleri bünyesinde 63. Sektör Meclisi olarak kurulmuştur. TOBB Sektör Meclislerinde ilgili sektörlerin önde gelen şirketleri üye olarak yer almakta olup sektörün gelişimini engelleyen kısıtlamaların ortadan kaldırılmasına yönelik ortak görüşler oluşturmaktadırlar. Meclisler, aynı zamanda üye olan kamu kurumu temsilcileriyle sorunların çözümü adına çalışan bir kamu-özel sektör işbirliği mekanizmasını temsil etmektedir.

İSTANBUL FİNANS MERKEZİ

Finansal ekosistemde yer alan tüm aktörleri bir araya getirme vizyonu ile İstanbul Finans Merkezi (İFM), ekosistem paydaşları arasındaki etkileşimi artırarak iş süreçlerini birbirine entegre edecek bir zemin oluşturacaktır.

Türkiye'nin finans piyasalarında daha rekabetçi bir konum elde edebilmesine yönelik yürütülen çalışmalar neticesinde, İFM'nin odak alanları katılım finans ve fintek olarak belirlenmiştir.

28 Haziran 2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Finans Merkezi Kanunu ile İFM alanı, İFM'nin yönetilmesine ve işletilmesine dair hükümler, İFM'de gerçekleştirilen faaliyetler ve bu faaliyetlere dair teşvik, indirim, istisna ve muafiyetler düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından verilecek olan katılımcı belgesini alarak İFM'de faaliyet yürütecek olan kuruluşların yurt dışında yerleşik kişilere sundukları

finansal hizmetler, finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilecektir. Bu kapsamda elde edilen kazançların %75'i kurumlar vergisi matrahının tespitinde, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirilecektir. İşlemler; banka ve sigorta muameleleri vergisinden, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesna olacaktır. Ayrıca İFM'de istihdam edilen personele ödenen aylık ücretin gerçek safi değerinin yurt dışında en az 5 yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde %60'ı, yurt dışında en az 10 yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde ise %80'i gelir vergisinden istisna olacaktır.

Katılımcıların kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenlenen her türlü muamele, mukavele, muhabere, hesap ve defterlerini Türkçe tutma zorunluluğu bulunmayacaktır. Katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterleri yabancı para birimiyle

tutabileceklerdir. Ayrıca katılımcılar özel hukuka tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapabileceklerdir.

İFM'nin faaliyete geçtiği ilk dönemde, taşınmaları teşvik etmek ve İFM'yi küresel ölçekte rekabetçi kılmak için İFM'de gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki faaliyetlerden 2022-2031 yılları arasında elde edilen kazançlar için kurumlar vergisi indirim oranı %100 olarak uygulanacaktır.

İFM'de faaliyette bulunan kurumların, münhasıran bu faaliyet kapsamında yurt dışından satın alınan malları Türkiye'ye getirilmeksizin yurt dışında satmalarından veya yurt dışında gerçekleşen mal alım satımlarına aracılık etmelerinden sağladıkları kazancın %50'si kurumlar vergisinden indirilebilecektir.

İFM'de yer alacak olan katılımcıların faaliyetlerine ilişkin izin, ruhsat ve lisans gibi başvurularının yapılabilmesi ve başvuru süreçlerinin hızlandırılması amacıyla, kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili birimlerinin görev alacağı "tek durak büro" oluşturulacaktır. Tek durak büroda bakanlık temsilcileri ile bu bakanlıklara bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşları veya bu bakanlıkların denetiminde olan kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve ilgili ilçe belediyesi temsilcileri yer alacaktır.

İSTANBUL FİNANS VE TEKNOLOJİ ÜSSÜ

İstanbul Finans ve Teknoloji Üssü (İFTÜ), fintek sektöründeki potansiyeli yansıtmak amacıyla finans sektörü ve girişimcilik alanındaki gelişmelere ve ihtiyaçlara cevap verecek şekilde tasarlanmıştır. Bu yapı, ülkemizde var olan teknoloji geliştirme bölgesi modelini finans alanında uzmanlaşmış, tematik ve yenilikçi bir yaklaşımla buluşturacaktır. İstanbul Finans Merkezi'nde yer alan İFTÜ, uygulama açısından bir ilk olacaktır. Büyüyen ve gelişen fintek sektörünün böylesi bir merkeze olan ihtiyacını karşılaması beklenen İFTÜ, ülkemizin fintek stratejilerinin hayata geçirilmesinde de önemli bir görev üstlenecektir.

İFTÜde yer alacak girişimci ve şirketlere 2001 yılında yayımlanan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında çeşitli avantajlar sağlanacaktır. Bu kapsamda, bölgede faaliyet gösteren firmalara birtakım mali teşvikler sağlanacaktır. Şirketler ve Çalışanlar için Kurumlar ve Gelir Vergisi İstisnası, Ar-Ge ve İdari Personel için Gelir Vergisi Muafiyeti ve Sigorta Primi İndirimi, Geliştirilen Ürün ve Hizmetlere Damga Vergisi Muafiyeti, işverenlerin personelin sosyal güvenlik/emeklilik fonları için yaptığı ödemelerde yapılacak %50 iskonto oranı bu

önemli teşviklerden bazılarıdır.

İstanbul Finans ve Teknoloji Üssü'nde faaliyet gösterecek şirketler çok özel fırsatlara sahip olacaktır. Burada yer alan fintek şirketleri büyük bir fintek ekosistemine dahil olurken, en son teknolojiye sahip altyapı ve tesislerden faydalanabileceklerdir. Gerekliğinde mali ve hukuki konularda profesyonel danışmanlık alacak olan şirketlere/girişimcilere ihtiyaç duydukları alanlarda eğitimler verilecektir. Nitelikli insan kaynağına erişerek, yüksek kaliteli bir ortamda çalışma şansına sahip olabileceklerdir. Teknoloji Transfer Ofisi ile şirketlere ulusal/uluslararası projeler ile Fikri Mülkiyet Hakları vb. konularda yazım ve danışmanlık desteği verilecektir. Teknoloji Transfer Ofisi sayesinde şirketler ve girişimciler üniversite-sanayi ekosisteminde iş birliği yapabilecektir.

Fintek dikeyindeki teknoloji tabanlı girişimlerin "Ön Kuluçka, Kuluçka, Uluslararası Hızlandırma Programları" ile her aşamada desteklenmesine yönelik hizmetler verilmesi planlanmaktadır. Dijital bankacılık, borçlanma, varlık yönetimi, ödemeler, kripto varlıklar, sigorta teknolojileri, sermaye piyasaları ve katılım fintek gibi alanlarda faaliyet gösteren girişimlerin büyümesi ve sürdürülebilir yapıya kavuşması için aşağıdaki destekler verilecektir:

- Fintek girişimlerine özgü eğitim ve mentorluk,
- Finansal kurumlarla çalışma imkânı ve Türkiye'nin en büyük fintek ağına erişim,
- Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi'nin iş birliğinde olduğu uluslararası fintek ağlarına erişim,
- Danışmanlık desteği;
 - Ulusal ve uluslararası hibe ve teşvik,
 - Hukuk ve düzenleme,
 - İletişim ve pazarlama,
 - Şirket kurulumu, muhasebe, değerlendirme ve finansman
- Yatırımcılarla buluşma imkânı,
- Uluslararasılaşma,
- Merkezi konumda ofis,
- Teknik ve teknolojik altyapı.

TEŞVİKLER VE DESTEKLER

- ▶ T.C. Ticaret Bakanlığı
- ▶ T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- ▶ Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)
- ▶ Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Türkiye Bilişim Sektörünün Uluslararasılaştırılması ve E-Turquality (Bilişimin Yıldızları) Programı

Danışmanlık Desteği	Stratejik İş Planı Desteği	Yurt Dışı Fuar/Kongre/Konferans/ Seminer Bireysel Katılım Desteği
Hizmet Pazarlamaya Yönelik E- Ticaret Site ve Platformlar ile Uluslararası Kuruluşlara Bireysel Üyelik Desteği	Uluslararası Teknoloji Pazarlama Ofisi Desteği	Yurt İçi Fuar/Kongre/Konferans/ Seminer Bireysel Katılım Desteği
Kiralama Desteği	Ürün Yerleştirme Desteği	Yurt Dışı İhale Desteği
Komisyon Desteği	Yazılım, Mobil Uygulama, Dijital Oyun Geliştirme Desteği	Yurt Dışı Test Desteği
Pazara Giriş Desteği	Yıldız Teknoloji Ofisleri Desteği	Yurt Dışı Ürün/Hizmet/Marka/ Patent/Fikri Mülkiyet Hakkı Tescil ve Koruma Desteği
Rapor ve Veri Analizi Desteği	Yurt Dışı Arama Desteği	Yurt Dışı Yüksek Katma Değerli Bilişim Yüklenici Projesi Desteği
Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği	Yurt Dışı Birim Desteği	

1501 TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	1702 Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı
1503 Proje Pazarları Destekleme Programı	1707 Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı
1505 Üniversite-Sanayi İş Birliği Destek Programı	1711 Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı
1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	2232 A Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı
1512 Girişimcilik Destek Programı (BİGG)	2232 B Uluslararası Genç Araştırmacılar Programı
1514 Girişim Sermayesi Destekleme Programı (Tech-InvesTR)	2244 Sanayi Doktora Programı
1601 Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı	2247 A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı
1602 TÜBİTAK Patent Destek Programı	2247 C Stajyer Araştırmacı Burs Programı (STAR)
	2247 D Ulusal Genç Araştırmacılar Programı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KOSGEB
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇÜLÜ İŞLETİMLERİN
GÜÇLENME VE YEREL PİYASALARA DAVETİ

Ar-Ge, Ür-Ge ve İnovasyon Destek Programı

Geleneksel Girişimci Destek Programı

İleri Girişimci Destek Programı

İş Birliği Destek Programı

İşletme Geliştirme Destek Programı

İş Planı Ödülü Destek Programı

KOBİ Finansman Destek Programı

KOBİGEL - KOBİ Gelişim Destek Programı

KOBİ TEKNOYATIRIM - KOBİ Teknolojik Ürün
Yatırım Destek Programı

Stratejik Ürün Destek Programı

TEKMER Destek Programı

Uluslararası Hızlandırıcı Destek Programı

Yurt Dışı Pazar Destek Programı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Ar-Ge ve Tasarım İndirimi

Damga Vergisi İstisnası

Desteklenecek Programlar Desteği

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

Gümrük Vergisi İstisnası

Sigorta Primi Desteği

Yarı veya Tam Zamanlı Üniversite
Öğretim Elemanı İstihdam Hakkı

Teknopark Destekleri

Desteklenecek Programlar Desteği

Doktora Öğrenci Desteği

Gelir Vergisi İstisnası

Gümrük Vergisi İstisnası

KDV İstisnası

Kurumlar Vergisi İstisnası

Sigorta Primi Desteği

Kalkınma Fonu ve Ajansları

Bölgesel Kalkınma Fonu

Yatırıma Destek Platformu

Ankara Kalkınma Ajansı

İstanbul Kalkınma Ajansı

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

DESTEK ALANI	DESTEK SÜRESİ	DESTEK TUTARI VE ORANI
Danışmanlık Desteği	5 Yıl	Yıllık 3.600.000 TL'ye kadar (%60)
Hizmet Pazarlamaya Yönelik E-Ticaret Site ve Platformlar ile Uluslararası Kuruluşlara Bireysel Üyelik Desteği	5 Yıl	E-ticaret sitesi ve/veya platform başına yıllık 48.000 TL'ye kadar (%60)
Kiralama Desteği	5 Yıl	Yıllık 600.000 TL'ye kadar (%50-%60-%70)
Komisyon Desteği	5 Yıl	Yıllık 1.200.000 TL'ye kadar (%50)
Pazara Giriş Desteği	5 Yıl	Yıllık 2.400.000 TL'ye kadar (%60)
Rapor ve Veri Analizi Desteği	5 Yıl	Yıllık 600.000 TL'ye kadar (%60-%70)
Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği	5 Yıl	Yıllık 4.800.000 TL'ye kadar (%60)
Stratejik İş Planı Desteği	5 Yıl	Yıllık 1.200.000 TL'ye kadar (%75)
Uluslararası Teknoloji Pazarlama Ofisi Desteği	5 Yıl	Yıllık 12.000.000 TL'ye kadar (%75)
Ürün Yerleştirme Desteği	5 Yıl	Yıllık 1.200.000 TL'ye kadar (%60)
Yazılım, Mobil Uygulama, Dijital Oyun Geliştirme Desteği	5 Yıl	Personel başına yıllık 300.000 TL'ye kadar (%50-%60)
Yıldız Teknoloji Ofisleri Desteği	5 Yıl	Birim başına yıllık 2.400.000 TL'ye kadar (%70)
Yurt Dışı Arama ve Test Desteği	5 Yıl	Yıllık 300.000 TL'ye kadar (%60)
Yurt Dışı Birim Desteği	5 Yıl	Yıllık 1.440.000 TL'ye kadar (%60)
Yurt Dışı Fuar/Kongre/Konferans/Seminer Bireysel Katılım Desteği	-	Etkinlik başına 300.000 TL'ye kadar (%60)
Yurt İçi Fuar/Kongre/Konferans/Seminer Bireysel Katılım Desteği	-	Etkinlik başına 180.000 TL'ye kadar (%60)
Yurt Dışı İhale Desteği	5 Yıl	12.000.000 TL'ye kadar (%7.5 - %20)
Yurt Dışı Test Desteği		1.200.000 TL'ye kadar (%50)
Yurt Dışı Ürün/Hizmet/Marka/Patent/Fikri Mülkiyet Hakkı Tescil ve Koruma Desteği	5 Yıl	Yıllık 600.000 TL'ye kadar (%60)
Yurt Dışı Yüksek Katma Değerli Bilişim Yüklenici Projesi Desteği	2 Yıl	24.000.000 TL'ye kadar (%60)

Parantez içindeki sayılar destek oranını göstermektedir.

Detaylı bilgi için: <https://www.ticaret.gov.tr/destekler/hizmet-sektoru-destekleri/bilisim>

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU (TÜBİTAK)

PROGRAM ADI	AÇIKLAMA	DESTEK TUTARI VE ORANI
1501 TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	KOBİ'lerin teknoloji tabanlı ve yenilikçi çalışmalarının desteklenmesi amaçlanmaktadır. Konu sınırlaması yoktur.	Bütçe sınırı yok (%75)
1503 Proje Pazarları Destekleme Programı	Üniversite, araştırma ve özel sektör kuruluşlarının bir araya gelerek proje tanıtımlarının gerçekleştirildiği etkinliklerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.	Ulusal etkinlik için 70.000 TL'ye kadar Uluslararası etkinlik için 100.000 TL'ye kadar
1505 Üniversite-Sanayi İş Birliği Destek Programı	Üniversite ve araştırma merkezlerinde geliştirilen teknolojinin bir özel kuruluş tarafından ürün olarak kullanılarak sektöre kazandırılması amaçlanmaktadır.	1.000.000 TL'ye kadar (KOBİ'ler için %75, büyük ölçekli kuruluşlar için %60)
1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	KOBİ ölçeğindeki firmaların Ar-Ge niteliğinde yapmış oldukları çalışmaların geri ödemesiz (hibe) olarak desteklenmesi amaçlanmaktadır.	1.200.000 TL'ye kadar (%75)
1512 Girişimcilik Destek Programı (BİGG)	Girişimcilerin yenilik ve teknoloji odağındaki iş fikirlerinin somutlaştırılması ve şirketleşmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.	450.000 TL'ye kadar
1514 Girişim Sermayesi Destekleme Programı (Tech-InvestR)	KOBİ ölçeğindeki erken aşama teknoloji tabanlı şirketlerin Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ürün ve teknolojilerini ticarileştirme süreçlerinde ihtiyaç duyacakları sermayenin girişim sermayesi fonları aracılığıyla karşılanması hedeflenmektedir.	20.000.000 TL'ye kadar
1601 Yenilik Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı	Üniversite veya şirketlerin yenilik kapasitelerini artırmaya yönelik olarak hazırlanmıştır.	1.000.000 TL'ye kadar (%75-%90-%100)
1602 TÜBİTAK Patent Destek Programı	Türkiye kaynaklı patent başvuru ve tescil sayısının artırılması hedeflenmektedir.	Ulusal patent başvurularında belirlenen limitler dâhilinde patent tescil ödülü, patent başvuru vekil desteği ve patent tescil vekil ödülü verilmektedir. Uluslararası patent başvurularında ise belirlenen limitler dâhilinde patent başvuru, inceleme raporu ve patent tescil ödülü destekleri verilmektedir.
1702 Patent Tabanlı Teknoloji Transferi Destekleme Çağrısı	Müşteri kuruluşun patent sahibi kuruluştan patent ya da teknolojilerin devir yöntemleri ve teknolojiyi uygulamaya yönelik hizmet alımlarının desteklenmesidir.	250.000 TL'ye kadar (KOBİ'ler için %75, büyük ölçekli kuruluşlar için %60)

Parantez içindeki sayılar destek oranını göstermektedir.

Detaylı bilgi için: <https://www.tubitak.gov.tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari>

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU (TÜBİTAK)

PROGRAM ADI	AÇIKLAMA	DESTEK TUTARI VE ORANI
1707 Siparişe Dayalı Ar-Ge Projeleri için KOBİ Destekleme Çağrısı	Müşteri kuruluş ortaklığı ile iş birliğini ön planda tutarak hızlı ürünleşmenin ve ticarileşmenin sağlanması amaçlanmaktadır.	2.500.000 TL'ye kadar
1711 Yapay Zekâ Ekosistem Çağrısı	Proje sonuçlarını Türkiye'de uygulamayı taahhüt eden şirketlerin geliştirdiği yapay zekâ teknolojilerinin ürün ya da çözümlere dönüştürülmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.	Her bir proje için 2.000.000 TL'ye kadar (%60 - %70)
2244 Sanayi Doktora Programı	Sanayide ihtiyaç duyulan doktora derecesine sahip nitelikli insan kaynağının üniversite-sanayi iş birliği ile yetiştirilmesi, sanayide doktoralı araştırmacı istihdamının teşvik edilmesi ve üniversite/araştırma altyapısı - sanayi iş birliğinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.	Tam Zamanlı Bursiyerler için 8.000 TL/Ay, Kısmi Zamanlı Bursiyerler için 2.600 TL /Ay, Proje Teşvik İkramiyesi, İstihdam Desteği.
2232 A Uluslararası Lider Araştırmacılar Programı	Ülkemiz açısından stratejik öneme sahip araştırma alanlarında yürütülecek projelere katkı sağlamak üzere yurt dışında üst seviye çalışmalar yürütmekte olan lider araştırmacıların ülkemize gelerek çalışmalarını Türkiye'de sürdürmeleri hedeflenmektedir.	1.000.000 TL Araştırma Başlangıç Paketi Ödeneği, 1.250.000 TL'ye kadar Araştırma Desteği, 35.000 TL, Proje Yürütücüsü Bursu, Ev Sahibi Kuruma Kurum Hissesi, Proje Teşvik İkramiyesi, Aile Yaşam Gideri, Seyahat Desteği, Yüksek Lisans, Doktora ve Doktora Sonrası Bursiyer Desteği.
2232 B Uluslararası Genç Araştırmacılar Programı	Ülkemiz açısından stratejik öneme sahip araştırma alanlarında yürütülecek projelere katkı sağlamak üzere yurt dışında üst seviye çalışmalar yürütmekte olan 40 yaş altı genç araştırmacıların ülkemize gelerek çalışmalarını Türkiye'de sürdürmeleri hedeflenmektedir.	500.000 TL Araştırma Başlangıç Paketi Ödeneği, 1.250.000 TL'ye kadar Araştırma Desteği, 27.500 TL Proje Yürütücüsü Bursu, Ev Sahibi Kuruma Kurum Hissesi, Proje Teşvik İkramiyesi, Aile Yaşam Gideri, Seyahat Desteği, Yüksek Lisans, Doktora ve Doktora Sonrası Bursiyer Desteği.
2247 A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı	Ülkemiz açısından çığır açıcı nitelikte öncü araştırmalar yürüten, alanında önemli boşlukları giderebilme ve araştırmacılara yeni bir bakış açısı kazandırabilme fırsatı sunan, önemli bir keşif ve/veya buluş yapma potansiyeli olan projelerin ve bu projeleri gerçekleştirecek olan yurt içindeki bilim insanlarının desteklenmesi hedeflenmektedir.	1.000.000 TL Araştırma Desteği, Burs Desteği, Proje Teşvik İkramiyesi, Kurum Hissesi.
2247 C Stajyer Araştırmacı Burs Programı (STAR)	Lisans düzeyinde öğrenim gören gençlerimizin TÜBİTAK Merkez ve Enstitülerinde yürütülen veya TÜBİTAK tarafından desteklenen araştırma projelerine dâhil edilerek Ar- Ge kültürü kazanmaları, araştırma ekosistemine ilk adımı atmaları ve araştırma yapmaya teşvik edilmeleri hedeflenmektedir.	1.650 TL/Ay burs desteği
2247 D Ulusal Genç Araştırmacılar Programı	Ülkemiz açısından çığır açıcı nitelikte öncü araştırmalar yürüten, alanında önemli boşlukları giderebilme ve araştırmacılara yeni bir bakış açısı kazandırabilme fırsatı sunan, önemli bir keşif ve/veya buluş yapma potansiyeli olan projelere ve bu projeleri gerçekleştirecek olan yurt içindeki genç bilim insanlarının desteklenmesi hedeflenmektedir.	750.000 TL Araştırma Desteği, Burs Desteği, Proje Teşvik İkramiyesi, Kurum Hissesi.

Parantez içindeki sayılar destek oranını göstermektedir.

Detaylı bilgi için: <https://www.tubitak.gov.tr/destekler/sanayi/ulusal-destek-programlari>

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI (KOSGEB)

PROGRAM ADI	AÇIKLAMA	DESTEK TUTARI VE ORANI
Ar-Ge, Ür-Ge ve İnovasyon Destek Programı	Ar-Ge ve inovasyon ile Ür-Ge projeleri kapsamında girişimci ve işletmelerin yeni bir ürün, yeni bir süreç ve/veya yeni bir hizmet üretmelerinin veya iyileştirmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.	Devamlı açık programda 1.100.000 TL'ye kadar, Proje çağrılarında ise 6.000.000 TL'ye kadar
Geleneksel Girişimci Destek Programı	Girişimlerin ayakta kalmasını ve devamlılığını sağlamaya yönelik sunulmaktadır.	65.000 TL'ye kadar
İleri Girişimci Destek Programı	Stratejik önceliklere göre belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren girişimlerin ayakta kalmasını ve devamlılığını sağlamaya yönelik sunulmaktadır.	375.000 TL'ye kadar
İş Birliği Destek Programı	KOBİ'lerin kendi aralarında veya büyük ölçekli şirketlerle iş birlikleri kurmalarını ve ortak proje geliştirmelerine katkı sağlamayı amaçlanmaktadır.	10.000.000 TL'ye kadar
İşletme Geliştirme Destek Programı	KOBİ'lerin kurumsallaşma, markalaşma yolunda kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.	755.000 TL'ye kadar
İş Planı Ödülü Destek Programı	Girişimcilerin iş kurma ve yürütme konularında teşvik edilmesi için girişimcilik konulu yarışmalar sonucu başarılı bulunan iş planlarının, iş modellerinin ve iş fikirlerinin ödüllendirilerek hayata geçirilmesini sağlamak amaçlanmaktadır.	100.000 TL'ye kadar
KOBİ Finansman Destek Programı	KOBİ'lerin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla, kamu bankaları, özel bankalar ve katılım bankalarından uygun koşullarda nakdi kredi temin edebilmeleri için faiz/kâr payı masraflarına destek olunmaktadır.	500.000 TL'ye kadar
KOBİGEL - KOBİ Gelişim Destek Programı	Küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomideki paylarının ve etkinliklerinin artırılması, rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değerinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.	1.500.000 TL'ye kadar
KOBİ TEKNOYATIRIM - KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı	Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan ürünlerin üretimi ve ticarileştirilmesini hızlandırmayı amaçlanmaktadır.	6.000.000 TL'ye kadar
Stratejik Ürün Destek Programı	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülen Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretimine yönelik yatırım projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.	6.000.000 TL'ye kadar
TEKMER Destek Programı	TEKMER Destek programının amacı, girişimcilik ekosisteminde yer alan aktörler arası iş birliği ile ulusal plan ve programlar doğrultusunda işletmelerin kurulmasını ve sürdürülmesini sağlamak için inkübasyon hizmetleri sağlayacak yapıların kurulması ve işletilmesine destek sağlamaktır.	3.800.000 TL'ye kadar
Uluslararası Hızlandırıcı Destek Programı	İşletmelerin uluslararası hızlandırma programlarına katılımını desteklemek amaçlanmıştır.	Katılım sağlanan bir hızlandırıcı programı için 15.000 ABD doları (60.000 ABD dolarına kadar)
Yurt Dışı Pazar Destek Programı	KOBİ'lerin yurt dışına açılabilme, yurt dışı pazar payını artırma ve uluslararası rekabete dâhil olabilmeleri konusunda destek olmak amaçlanmıştır.	300.000 TL'ye kadar

Parantez içindeki sayılar destek oranını göstermektedir.

Detaylı bilgi için: <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekler/3/destekler>

AR-GE MERKEZLERİ

Türkiye'de

1.239

Ar-Ge Merkezi bulunmaktadır.

5746 sayılı Kanun ile sunulan teşvik ve avantajlardan yararlanarak işletmeler içerisinde ayrı bir yapılanmaya sahip Ar-Ge birimleridir. Şirketlerin Ar-Ge faaliyetleri ve yeniliklere teşvik edilmesi ve Ar-Ge kültürünün yerleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Şartlar:

- Ar-Ge Merkezinde araştırmacı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 15 Tam Zaman Eşdeğer Ar-Ge personeline sahip olunmalıdır.
- Ar-Ge faaliyetleri yurt içinde gerçekleşmelidir.
- Ar-Ge Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması gerekmektedir.
- Ar-Ge ve destek personelinin merkezde çalıştığına fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olması gerekmektedir.
- Ar-Ge merkezinde Ar-Ge veya tasarım projelerinin bulunması gerekmektedir.

TASARIM MERKEZLERİ

Türkiye'de

319

Tasarım Merkezi bulunmaktadır.

Tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve şirketlerin yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.

Şartlar:

- Tasarım Merkezinde tasarımcı ve teknisyen statüsünde çalışacak en az 10 Tam Zaman Eşdeğer Tasarım personeline sahip olunmalıdır.
- Tasarım faaliyetleri yurt içinde gerçekleşmelidir.
- Tasarım Merkezlerinin ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş ve tek bir yerleşke veya fiziki mekân içinde yer alması gerekmektedir.
- Tasarım ve destek personelinin merkezde çalıştığına fiziki kontrolünü yapacak mekanizmalara sahip olması gerekmektedir.
- Tasarım Merkezinde tasarım projelerinin bulunması gerekmektedir.

TEŞVİKLER VE DESTEKLER

PROGRAM ADI	AÇIKLAMA
Ar-Ge ve Tasarım İndirimi	Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik veya tasarım harcamalarının tamamı kurum kazancının tespitinde indirimde konu olmaktadır.
Damga Vergisi İstisnası	Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile tasarım faaliyetlerine ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası uygulanmaktadır.
Desteklenecek Programlar Desteği	Desteklenecek programlardan en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerine, bu personelin her birine ödedikleri aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, kamu personeli hariç olmak üzere iki yıl süreyle, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanmaktadır.
Gelir Vergisi Stopajı Teşviki	Ar-Ge merkezinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin belirli şartlarda bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin %80, %90 ve %95'i verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir.
İthalat İstisnası	Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan; bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, yapılan işlemler harçtan müstesna tutulmaktadır.
Katma Değer Vergisi İstisnası	Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunanlara, münhasıran bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere yapılan yeni makina ve teçhizat teslimleri KDV'den istisnadır.
Sigorta Primi İşveren Payı Desteği	Ar-Ge ve Tasarım merkezinde çalışan Ar-Ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır.
Ücretlerde Damga Vergisi İstisnası	Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretlere ilişkin düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası uygulanmaktadır.
Yarı veya Tam Zamanlı Üniversite Öğretim Elemanı İstihdam Hakkı	Üniversite öğretim elemanları Ar-Ge ve Tasarım merkezlerinde üniversitelerinden ücretsiz izin almak kaydıyla tam zamanlı ya da yarı zamanlı olarak görevlendirilebilirler.

TEKNOPARKLAR

Türkiye'de

94

Teknopark bulunmaktadır.

Bu teknoparkların 81'i faaliyette olup, 13'ünün altyapı çalışmaları devam etmektedir.

Teknopark olarak ifade edilen Teknoloji Geliştirme Bölgeleri 2001 yılında 4691 sayılı Kanun ile kurulmaya başlamıştır.

Bu bölgelerin kurulmasının amacı üniversite ve araştırmacıları sektörle bir araya getirecek, akademik ve ekonomik yapının bütünlük olarak bölgesel gelişmelerin sağlanmasıdır.

Teknolojik bilginin üretilmesi, bu bilgilerin ticari ürün ve hizmetlere dönüştürülmesi ve ürünlerin kalite, standart bakımından yükseltilmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirilir.

Ayrıca ileri teknolojilere yatırım yapacak yabancı sermayedarlar için de bir başvuru merkezi konumundadır.

PROGRAM ADI	AÇIKLAMA
Desteklenecek Programlar Desteği	Desteklenecek programlar alanlarında en az lisans derecesine sahip Ar-Ge personeline ödenen aylık ücretin o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı iki yıl süreyle, Bakanlık bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.
Doktora Öğrenci Desteği	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde yer alan firmaların, doktora öğrencisi Ar-Ge personeline o yıl için uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarı kadarlık kısmı, iki yıl süreyle Bakanlık bütçesine konulacak ödenekle sınırlı olmak üzere Bakanlık tarafından karşılanabilir.
Gelir Vergisi Stopajı Teşviki	Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisi; verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir.
Gümrük Vergisi İstisnası	Yazılım, Ar-Ge, yenilik ve tasarım projeleri ile ilgili araştırmalarda kullanılmak üzere ithal edilen eşya, gümrük vergisi ve her türlü fondan; bu kapsamda düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, yapılan işlemler harçtan müstesna tutulmaktadır.
Katma Değer Vergisi İstisnası	TGB'lerde, Ar-Ge, yenilik ve tasarım faaliyetlerinde bulunanlara, münhasıran bu faaliyetlerinde kullanılmak üzere yapılan yeni makine ve teçhizat alımları KDV'den istisnadır.
Gelir ve Kurumlar Vergisi İstisnası	Bölgede çalışan işletmelerin bölgedeki yazılım, tasarım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.
Sigorta Primi İşveren Payı Desteği	Sigorta primi işveren hissesinin yarısı personelin gelir vergisi istisnası uygulandığı süre boyunca bakanlık tarafından bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

TEKNOPARK DESTEKLERİ

KALKINMA FONU VE AJANSLARI

TÜRKİYE KALKINMA FONU

İrtibat: turkiyekalkinmafou.com.tr

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda Kalkınma Yatırım Bankası A.Ş. tarafından 2019 yılında kurulan Türkiye Kalkınma Fonu, Türkiye'nin kalkınması ve sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayacak girişimlere ve fonlara yatırım yapmaktadır. Ayrıca Bakanlık bütçesinden girişim sermayesi fonları, özel sermaye fonları, Kalkınma Ajansları, katılım bankaları, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası veya uluslararası fonlara kaynak aktarmak suretiyle de girişimcilik ekosistemini desteklemeye yönelik mevzuat çalışmaları yapılmaktadır.

Türkiye Kalkınma Fonu'nun alt fonlarından biri olan Bölgesel Kalkınma Fonu için 5 yıllık süreçte, 100 milyon TL KOSGEB katkısıyla beraber toplam 500 milyon TL kaynak oluşturulması öngörülmektedir. Bir girişim sermayesi fonu olan Bölgesel Kalkınma Fonu ile özellikle yeni fikirler ve yeni teknolojiler ortaya koyarak yüksek katma değer sağlayacak girişimler desteklenecektir. Bu amaçla; Kalkınma Ajansları tarafından bölgelerinde gelecek vadeden firmalar tespit edilmekte ve fon yönetimine bildirilmektedir. Fon yönetim ekibi tarafından yapılan değerlendirmenin ardından, uygun görülen firmalar ile birebir görüşmeler yapılmaktadır. İlerleyen süreçte yatırım yapılması yönünde anlaşma sağlanan firmalar ile ortaklık kurularak firmaların büyümeleri ve sektörlerinde rekabet güçlerinin artırılması desteklenmektedir. Bir diğer alt fon olan Teknoloji ve İnovasyon Fonu, girişimciliğin finansmanının güçlendirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden kaynak aktarılmak üzere 2020 yılında kurulmuştur. Fon aracılığıyla ülkemizdeki girişimcilerin finansmana erişim sorununa çözüm oluşturacak nitelikte yatırımlar yapılmaktadır. Teknoloji ve İnovasyon Fonu ile büyüme potansiyeli taşıyan, teknoloji ve inovasyon tabanlı faaliyetler yürüten ve finansman ihtiyacı olan firmalara girişim sermayesi desteği sağlanmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Teknoloji ve İnovasyon Fonu'nun ana yatırımcısıdır ve Bakanlığın bu fona kaynak taahhüdü 350 milyon TL'dir. Diğer yatırımcı olan KOSGEB'in 100 milyon TL'lik taahhüdü ile birlikte fonun toplam büyüklüğü 450 milyon TL'ye ulaşmaktadır.

YATIRIMA DESTEK PLATFORMU

İrtibat: yatirimadestek.gov.tr

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda hayata geçirilen Yatırıma Destek Platformu bünyesinde tüm kamu kurum ve kuruluşları tarafından uygulanan destek ve teşvik programlarına ilişkin bilgiler tek çatı altında yatırımcıların hizmetine sunulmaktadır. Platform bünyesinde fintek alanındaki destekler de güncel olarak listelenmektedir.

Yatırıma Destek Platformu bünyesinde yer alan tüm devlet desteklerine ilişkin olarak il, sektör ve kurum bazlı arama yapılabilen ve söz konusu desteklere yönelik özet ve detaylı bilgilendirme dokümanlarına ulaşılabilir. Platform içerisinde yer alan Teşvik Robotu sayesinde, yatırımcıların yapmak istedikleri yatırım özelinde teşvik sisteminden ne ölçüde yararlanabileceğini gösteren özet raporlar sistem tarafından otomatik üretilmektedir. Bunun yanı sıra illerde niş ve katma değer yaratacak yatırım konularına ilişkin ön fizibilite raporları Yatırım Fırsatları adı altında yatırımcıların istifadesine sunulmaktadır. Ayrıca platform bünyesindeki Soru-Cevap modülünde yatırımcıların gerek fintek gerekse diğer sektörlerdeki yatırım süreçleri, devlet destekleri ve teşvikleri ile ilgili soruları (Türkçe veya İngilizce olarak) çok kısa bir sürede ilgili kalkınma ajansının Yatırım Destek Ofisi uzmanları tarafından cevaplanmaktadır.

ANKARA KALKINMA AJANSI

İrtibat: ankaraka.org.tr

Ankara Kalkınma Ajansı tarafından TechAnkara Dijital Proje Pazarı Ticarileşme Programı organize edilmektedir. Program ile Ankara'daki teknoloji geliştirme bölgeleri, kuluçka merkezleri, üniversiteler, test ve araştırma kuruluşları başta olmak üzere tüm girişimcilik ekosistemi paydaşlarının katılımı ile teknoloji tabanlı yenilikçi projeleri olan girişimlere Ankara Kalkınma Ajansı tarafından üç aşamalı bir destek süreci (Mentor Desteği, Ürün Doğrulama Desteği ve Paya Dayalı Kitle Fonlaması Desteği) uygulanmaktadır. İlk aşamada firmalara mentor havuzundan ihtiyaç duydukları konularda deneyim sahibi kişilerle eşleştirilerek ücretsiz mentor desteği almaları sağlanmaktadır. Program süresi boyunca her bir girişimci için ürün doğrulama desteği verilmektedir. Yapılan testler sonunda ürün doğrulama aşamasını geçen girişimcilerin ticarileşmek ve/veya ölçeklenmek için ihtiyaç duydukları finansmanın bir kısmını Paya Dayalı Kitle Fonlaması sistemi ile temin etmelerine imkân sağlanmaktadır. Böylece bu program ile girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi, yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesi ve etkinliğe dâhil edilen projelerin hem yerel hem de uluslararası yatırımcılarla eşleştirilerek ticarileştirilmesi amaçlanmaktadır.

İSTANBUL KALKINMA AJANSI

İrtibat: istka.org.tr

İstanbul Kalkınma Ajansı koordinasyonunda girişimciliği tüm aktör ve bileşenleri ile ele alan kapsayıcı çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda İstanbul'un teknoloji, yenilik ve yaratıcılık odaklı girişimciler için uluslararası bir merkez olması amacıyla "İstanbul Uluslararası Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanmıştır. İstanbul'un dünyanın önde gelen girişimcilik merkezleri arasında yer almasını amaçlayan bu çalışma kapsamında uluslararası örnekler incelenmiş ve alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Eylem planı ile kurumlararası koordinasyon içerisinde, önümüzdeki dönemde bu alanda yapılacak faaliyetlere yer verilmiştir. Plan kapsamında finans alanı, İstanbul'da öne çıkan üç dikey alandan biri olarak belirlenmiştir.

Girişimcilik ekosistemine katkı sağlamak amacıyla İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından ilk kez uygulamaya geçen Bölgesel Girişim Sermayesi Mali Destek Programı yürütülmektedir. 400 milyon TL bütçeli program kapsamında girişim sermayesi fonları desteklenmektedir. Bu fonlar vasıtasıyla İstanbul'da yüksek katma değer üreten, teknoloji odaklı girişimlere yatırım yapılması sağlanarak girişimlerin finansmana erişiminin artırılması ve böylece girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

EKLER

Kisaltmalar

Terimler

Dipnotlar

KISALTMALAR

ABD:	Amerika Birleşik Devletleri
API:	Uygulama Programlama Arayüzü (<i>Application Programming Interface</i>)
ARR:	Yıllık Tekrar Eden Gelir (<i>Annual Recurring Revenue</i>)
ATM:	Otomatik Vezne Makinesi (<i>Automated Teller Machine</i>)
BAE:	Birleşik Arap Emirlikleri
BDDK:	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİGG:	Bireysel Genç Girişim
BKM:	Bankalararası Kart Merkezi
BNPL:	Şimdi Al Sonra Öde (<i>Buy Now Pay Later</i>)
CBFO:	Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi
EFT:	Elektronik Fon Transferi
E-PARA:	Elektronik Para
FAST:	Fonların Anlık ve Sürekli Transferi
GİB:	Gelir İdaresi Başkanlığı
HMB:	Hazine ve Maliye Bakanlığı
IBAN:	Uluslararası Banka Hesap Numarası (<i>International Bank Account Number</i>)
İFM:	İstanbul Finans Merkezi
KOBİ:	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KDV:	Katma Değer Vergisi
KOLAS:	Kolay Adresleme Sistemi
KOSGEB:	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MASAK:	Mali Suçları Araştırma Kurulu
OECD:	Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Teşkilatı (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
ODKA:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika
ÖHVPS:	Ödeme Hizmetleri Veri Paylaşım Servisleri
ÖKC:	Ödeme Kaydedici Cihaz
POS:	Satış Noktası (<i>Point of Sale</i>)
SaaS:	Hizmet olarak Yazılım (<i>Software as a Service</i>)
SEDDK:	Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
SPK:	Sermaye Piyasası Kurulu
TCMB:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TOBB:	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÜBİTAK:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
VUK:	Vergi Usul Kanunu

TERİMLER

Centaur: Yıllık 100 milyon ABD doları tekrar eden geliri olan şirket.

Decacorn: 10 milyar ABD doları değerlemeye sahip şirket.

Unicorn: 1 milyar ABD doları değerlemeye sahip şirket.

DİPNOTLAR

1. Bankalararası Kart Merkezi, Aralık 2022
2. Bankalararası Kart Merkezi, Aralık 2022
3. *Euromonitor International*, Aralık 2022
4. *Euromonitor International*, Aralık 2022
5. Ticaret Bakanlığı (Yeni şirket kurulumu ile kuruluş onayı arasındaki işlemler 1 iş günü sürmektedir.)
6. Bankalararası Kart Merkezi, Aralık 2022
7. Bankalararası Kart Merkezi, Aralık 2022
8. Türkiye Bankalar Birliği, Dijital, İnternet ve Mobil Bankacılık İstatistikleri, Eylül 2022 (Temmuz-Eylül 2022 dönemi içinde bireysel ve kurumsal toplam aktif dijital bankacılık müşteri sayısını ifade etmektedir. Bankaların verisi toplulaştırılırken bankalar arasındaki müşteri sayısı tekilleştirilmemiştir.
9. Bankalararası Kart Merkezi (2022 toplamı)
10. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, *The State of Turkish Startup Ecosystem*, Aralık 2022
11. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, *The State of Turkish Startup Ecosystem*, Aralık 2022
12. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, *The State of Turkish Startup Ecosystem*, Aralık 2022
13. *Startups.watch*, *Turkish Startup Ecosystem Year In Review 2022*, Ocak 2023
14. *Startups.watch*, *Turkish Startup Ecosystem Year In Review 2022*, Ocak 2023
15. *Startups.watch*, *Turkish Startup Ecosystem Year In Review 2022*, Ocak 2023
16. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, Fintek Genel Görünümü, Şubat 2023
17. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, Fintek Genel Görünümü, Şubat 2023
18. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, Fintek Genel Görünümü, Şubat 2023
19. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, Fintek Genel Görünümü, Şubat 2023
20. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi, Fintek Genel Görünümü, Şubat 2023

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
Finans Ofisi

cbfo.gov.tr

TÜRKİYE FİNTEK REHBERİ